

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.11.2022 §72

TERVEYDEN JA HYVINVOININ EDISTÄMINEN

PAIMION HYVINVOINTI- KERTOMUKSEN RAPORTTI 2021

PAIMIO

Dokumentin sisältö

Sisällys

1	Johdanto.....	2
2	Vuosittaisen hyvinvointikertomuksen laadintaan ovat osallistuneet.....	2
3	Hyvinvoinnin arvioinnin mittarit.....	3
4	Paimiolaisten hyvinvoinnin tila 2021	17
5	Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset, TEA-viisari ja HYTE-kerroin.....	32
6	Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat.....	35
7	Hyvinvointisuunnitelma	37
8	Valtuustokäsittely	45

1 Johdanto

Kunnan tulee kuntalain mukaan edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle (Terveystenhuoltolaki 12). Paimion viimeisin valtuuston hyväksymä laaja hyvinvointikertomus hyväksyttiin vuosille 2021-2025. Laajan hyvinvointikertomuksen yhteydessä laadittiin myös hyvinvointisuunnitelma, jonka painopistealueet olivat lapset, nuoret ja lapsiperheiden ennalta ehkäisevien toiminnan vahvistaminen, ikääntyneen ihmisen turvallisen ja mielekkään elämän vahvistaminen toimintakyvystä riippumatta, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eri hallintokunnissa läpi elämänkaaren sekä elinvoiman edistäminen työllisyyttä, palveluja ja työssäjaksamista kehittämällä kaikkien kuntalaisten hyväksi. Laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteiden toteutumisesta ja kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta on raportoitu vuosittain valtuustolle.

Paimion hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä koordinoi monialainen Paimion hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä. Kaupungin hyvinvointityötä yhdessä HYTE-ohjausryhmän kanssa organisoivat kunnan liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori. HYTE-työtä osaltaan arvioivat ja koordinoivat myös lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä, oppilas-huollon ohjausryhmä, Paimion kestävän ja turvallisen liikkumisen työryhmät sekä kaupunginvaltuuston asettamat neuvostot.

2 Vuosittaisen hyvinvointikertomuksen laadintaan ovat osallistuneet

Matleena Koskinen, liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori
Noora Lahti, sosiaalityön päällikkö
Jyrki Lumiainen, sivistysjohtaja
Hilkka Koret, opetuspäällikkö
Mia Konradsdal, vapaa-aikatoimen päällikkö
Laura Lankinen, kirjasto- ja kulttuurijohtaja
Marianne Ylinen, johtava koulukuraattori
Juha Saarinen, tekninen johtaja
Jaana Hölsö, hallintojohtaja
Jani Penttilä, elinkeinojohtaja
Johannes Joutsenlahti, työvoimapalvelujen päällikkö
Sini Heino, johtava hoitaja, Paimion - Sauvon kansanterveyskuntayhtymä

3 Hyvinvoinnin arvioinnin mittarit

TALOUS JA ELINVOIMA

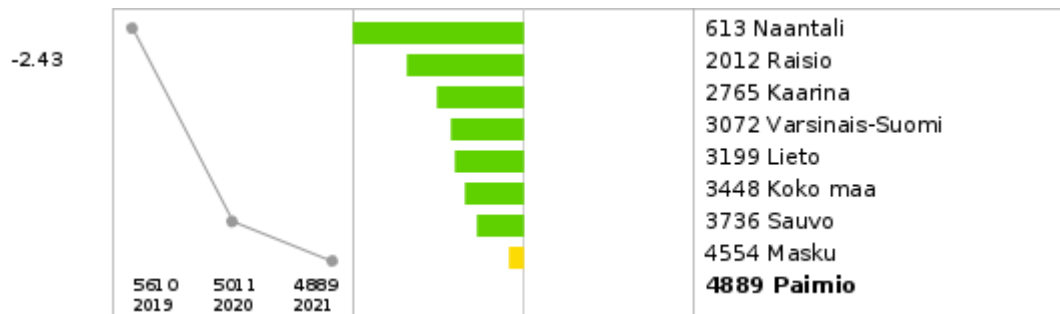
Värien selitykset:

vihreä = toteutunut / hyvä
keltainen = vireillä / työn alla
punainen = ei toteutunut

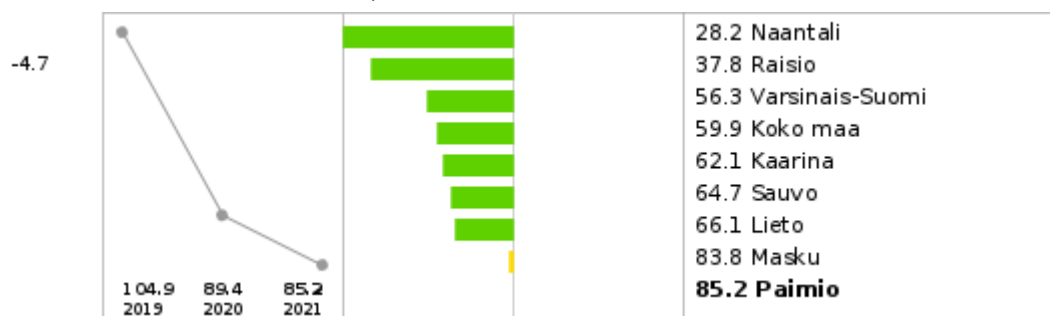
Tulot

% Suunta Vertailu

Lainakanta, euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Väestö

% Suunta Vertailu

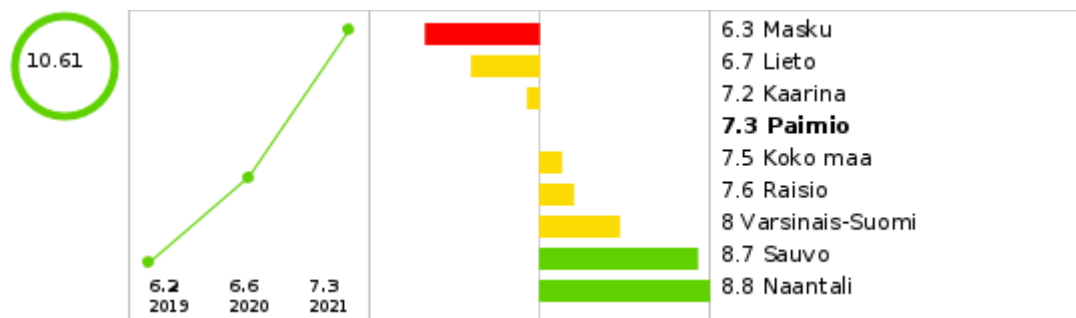
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste 2030

0 - 6-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2030

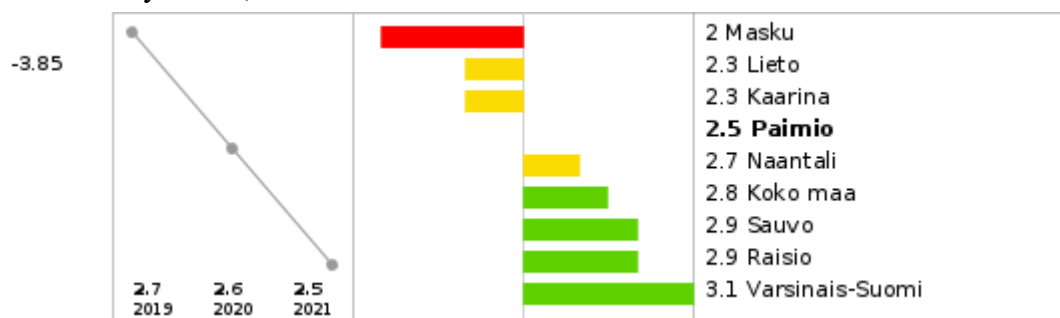
75 - 84-vuotiaat, % väestöstä

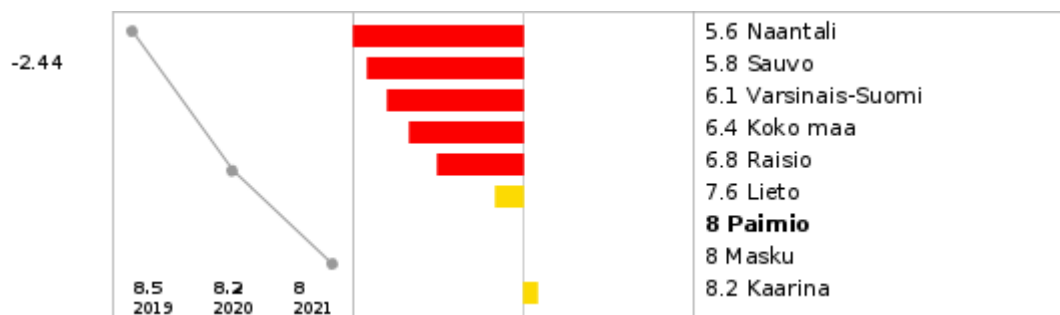
7 - 15-vuotiaat, % väestöstä

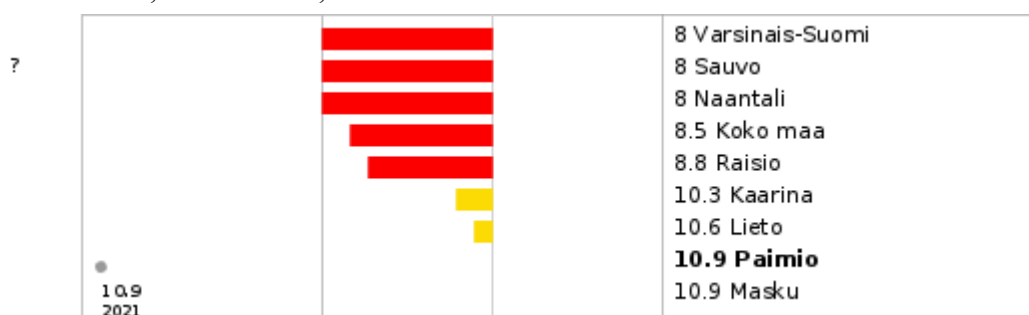
85 vuotta täyttäneet, % väestöstä

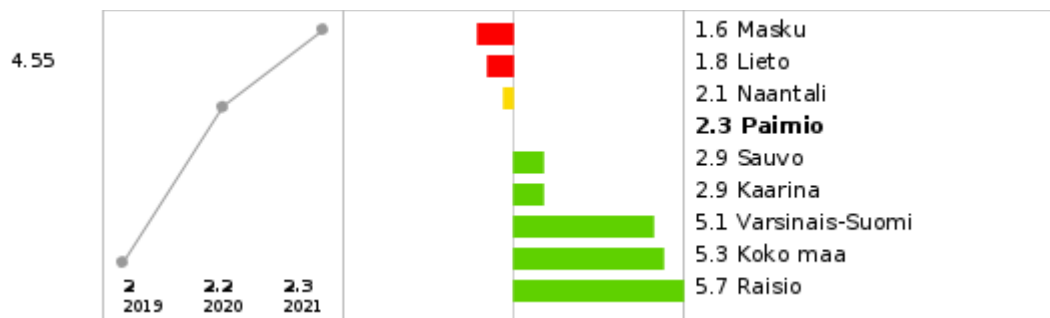
0 - 6-vuotiaat, % väestöstä

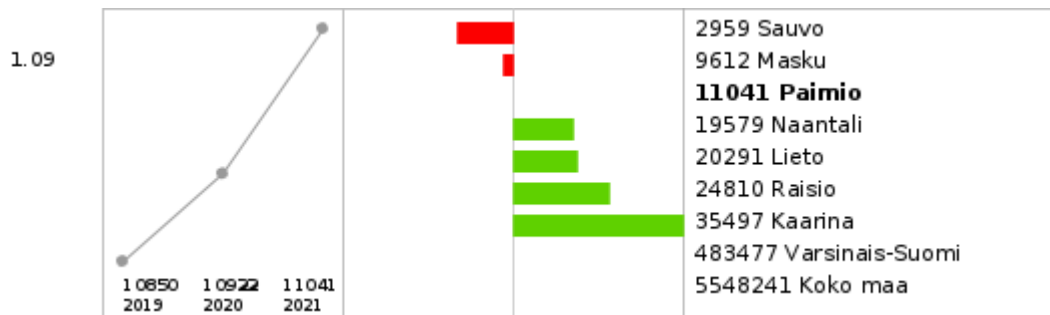
7 - 15-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2030

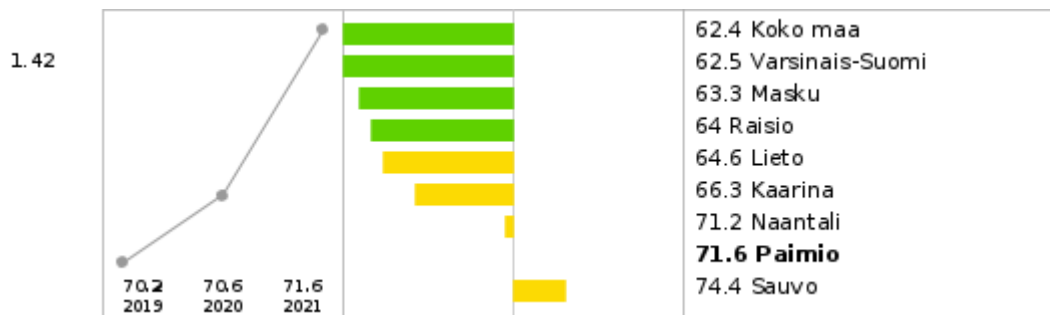
Ulkomaan kansalaiset, % väestöstä

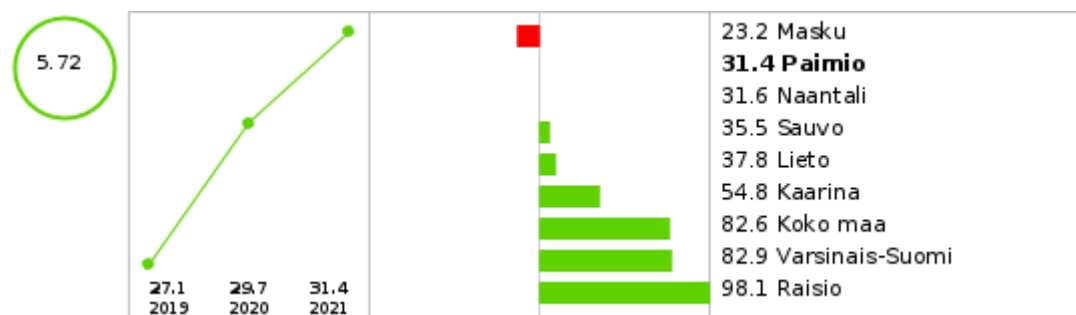
Väestö 31.12.

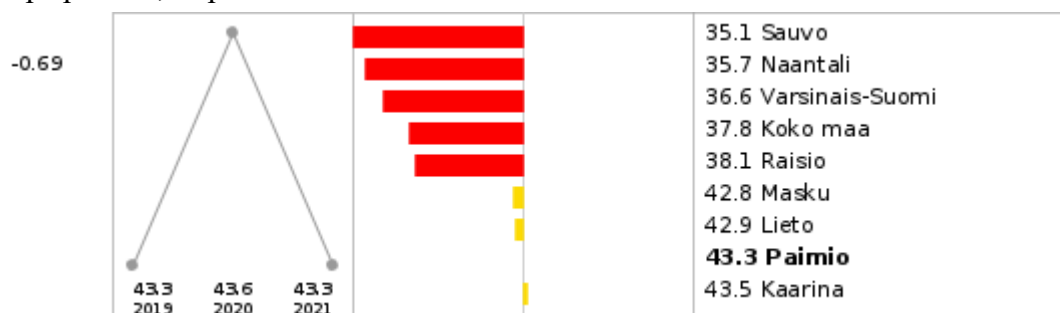
Huoltosuhte, demografinen

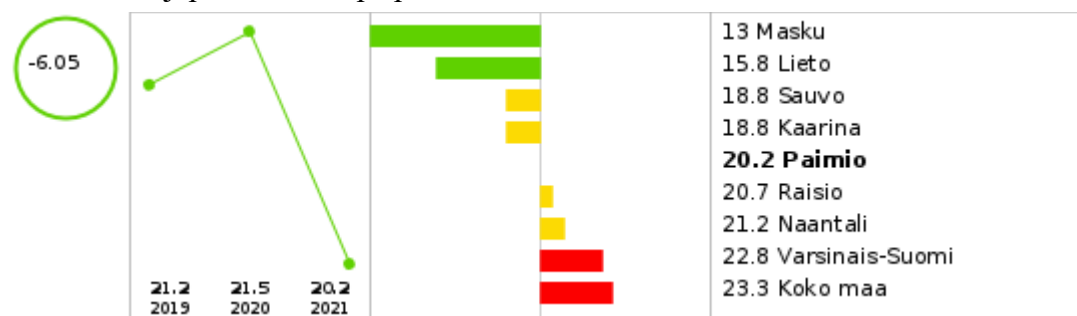
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

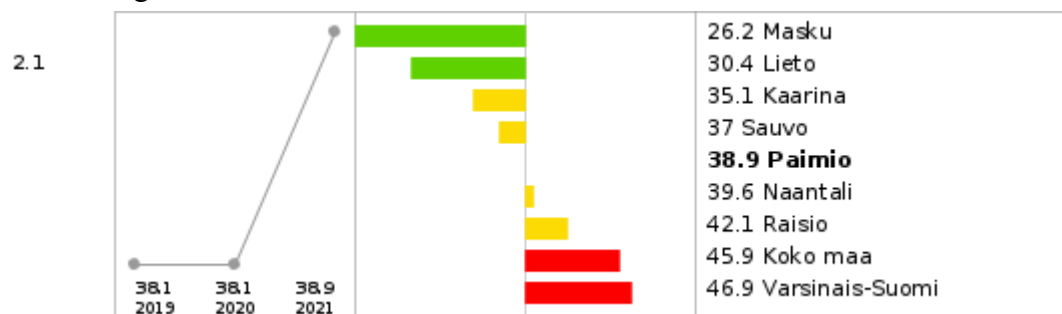
Lapsiperheet, % perheistä

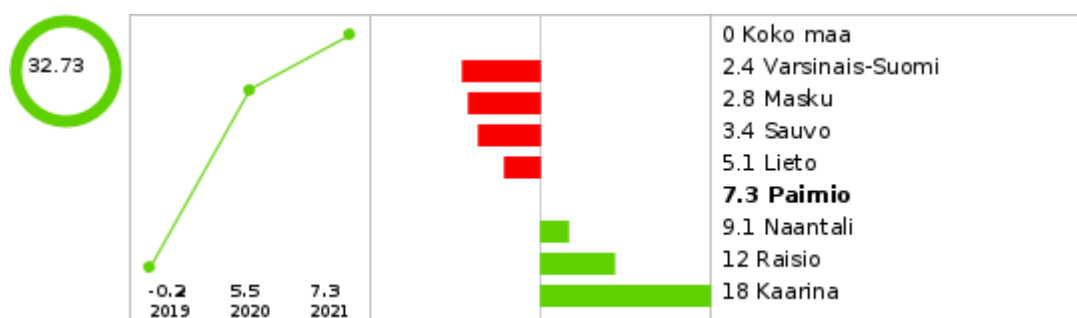
Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

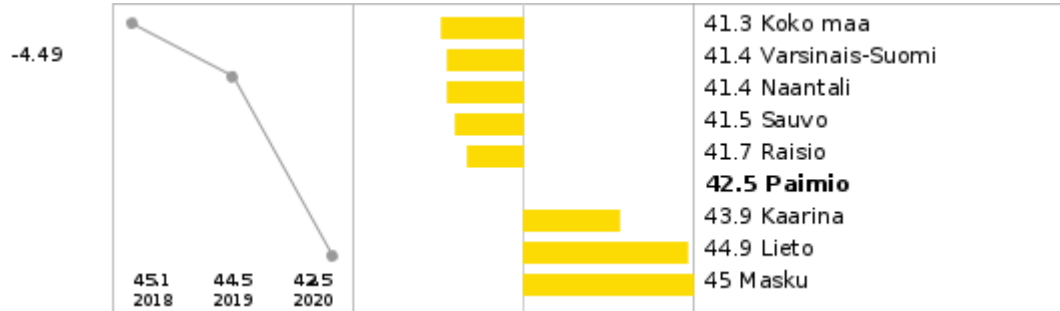
Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

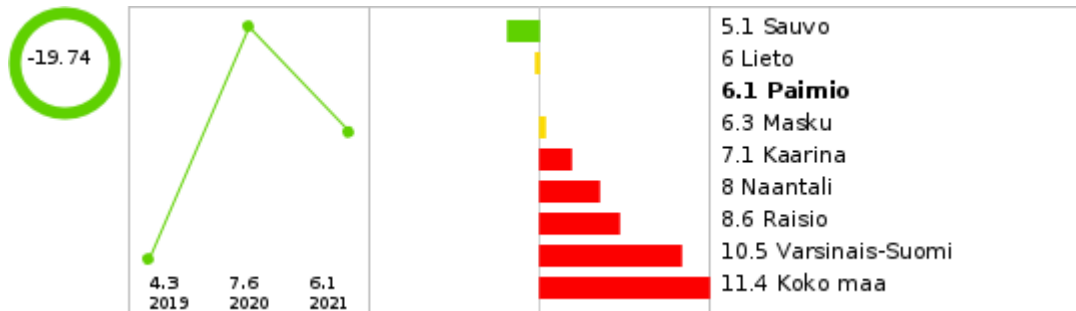
Elinvoima

% Suunta Vertailu

Työlliset, % väestöstä

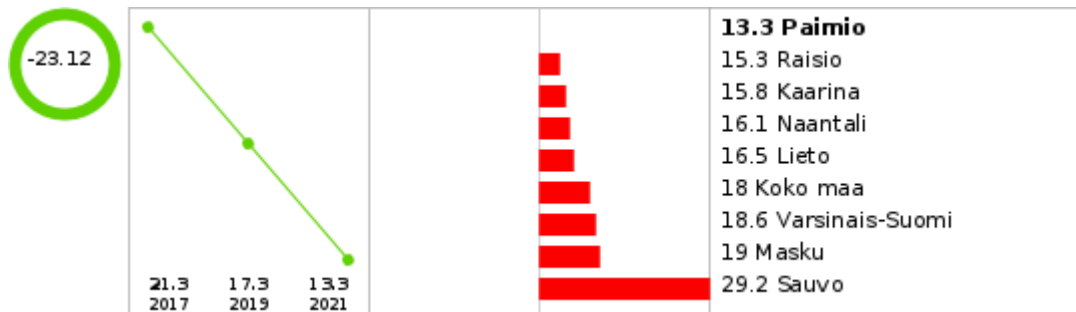
Työttömät, % työvoimasta

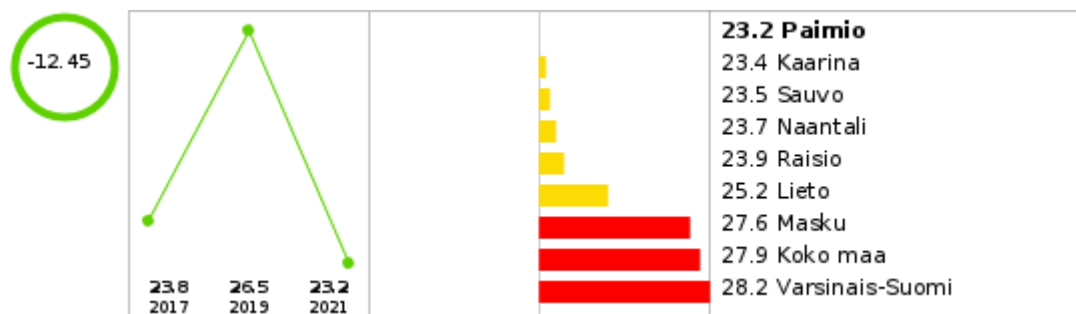
LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

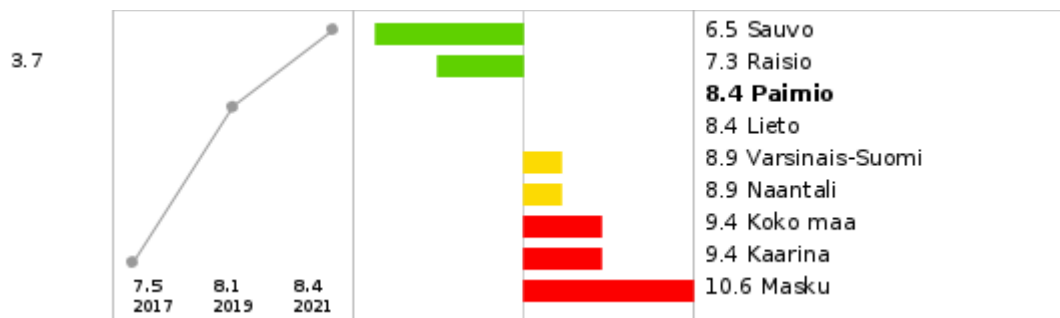
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

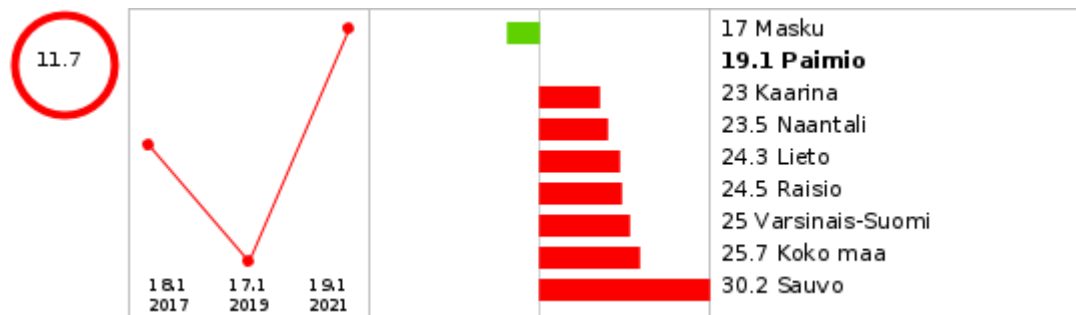
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

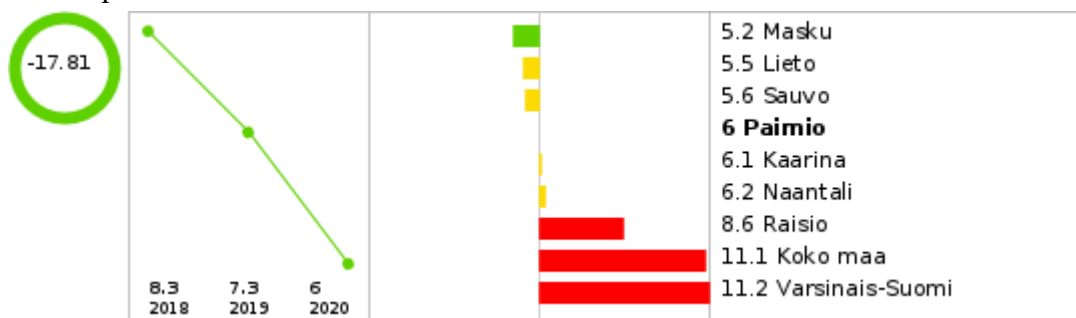
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Opiskelu, työ ja toimeentulo

% Suunta Vertailu

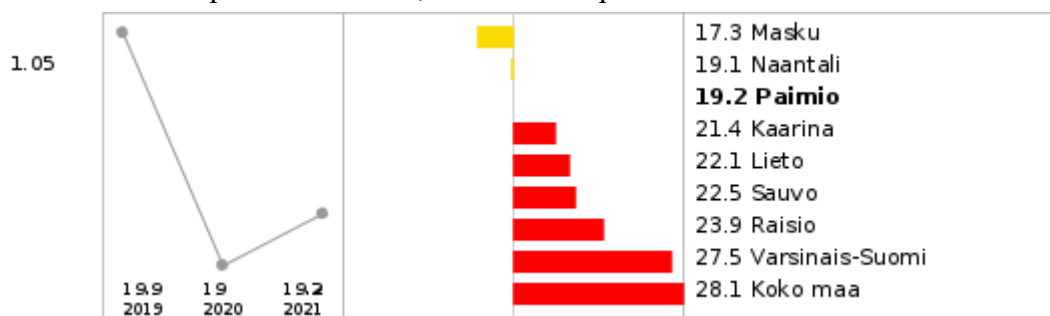
Lasten pienituloisuusaste

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Varhaiskasvatus

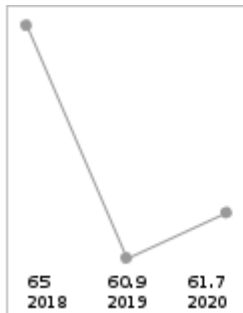
%

Suunta

Vertailu

Lasten päivähoidossa olleet 3 – 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä

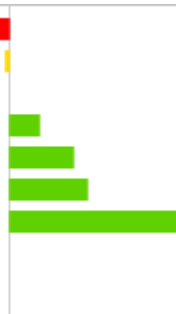
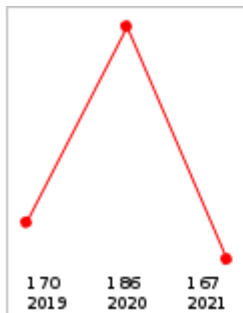
1.31

61.4 Lieto
61.7 Paimio
65.8 Masku
70.4 Varsinais-Suomi
72.5 Koko maa
75.6 Raisio
84.8 Sauvo
88.1 Naantali
93.3 Kaarina

Kotihoiton tukea saaneita perheitä vuoden aikana

-10.22

33 Sauvo
155 Masku
167 Paimio
247 Naantali
342 Lieto
376 Raisio
624 Kaarina
6517 Varsinais-Suomi
82385 Koko maa

Sosiaali- ja terveydenhuolto

%

Suunta

Vertailu

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria / 1 000 13 – 17-vuotiaista

53.71

864.3 Masku
1026.5 Raisio
1032.4 Naantali
1120.2 Kaarina
1127.9 Varsinais-Suomi
1224.6 Paimio
1262.2 Koko maa
1280.2 Lieto
1747.2 Sauvo

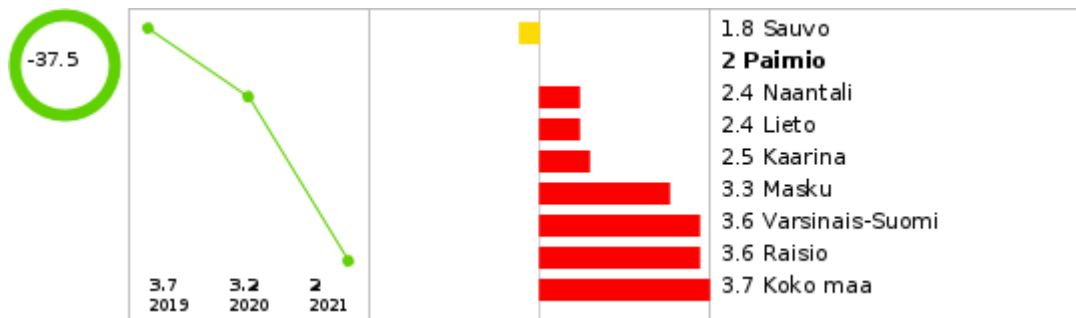
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, lastenpsykiatria / 1 000 0 – 12-vuotiaista

-8.77

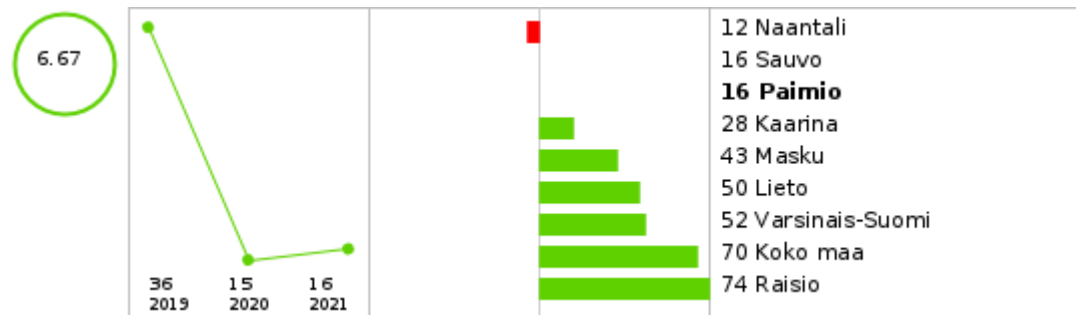

137.5 Sauvo
147.2 Naantali
169.8 Kaarina
198.6 Varsinais-Suomi
200 Masku
214 Lieto
229 Raisio
250.8 Paimio
379.8 Koko maa

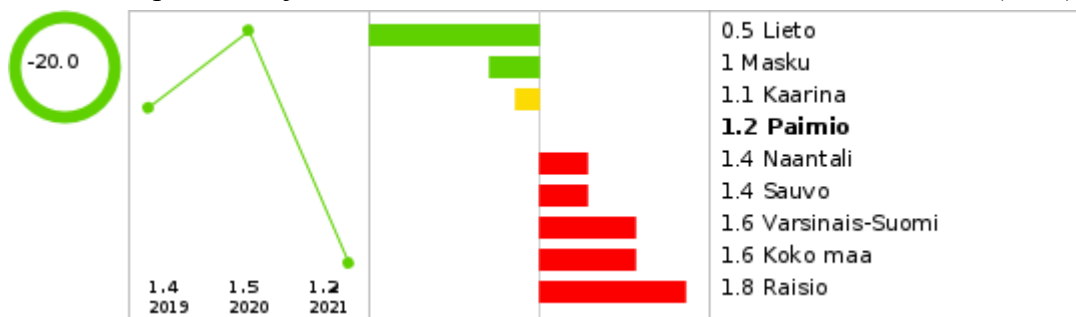
Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

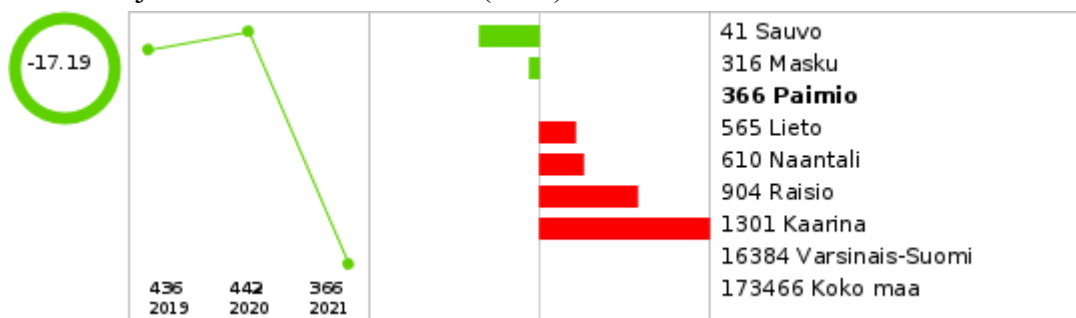
Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta

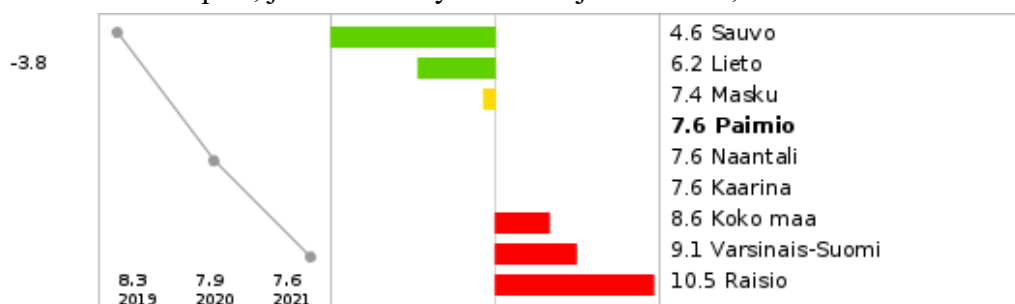
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

0 - 17-vuotiaat lapset, joista on tehty lastensuojeluilmoitus, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

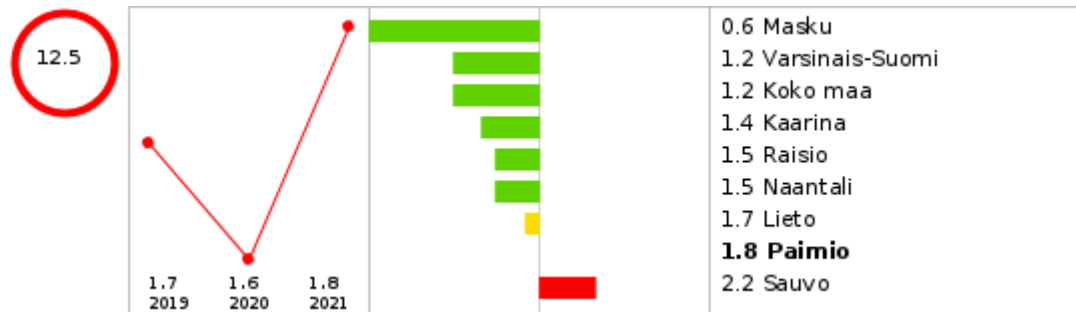

NUORET JA NUORET AIKUISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

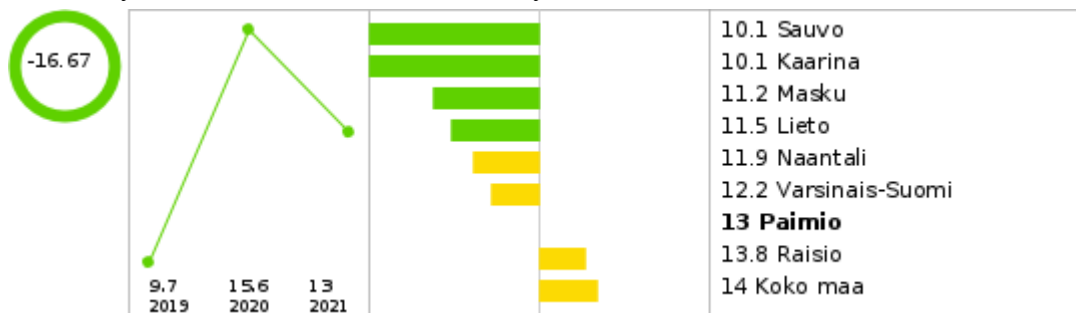
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

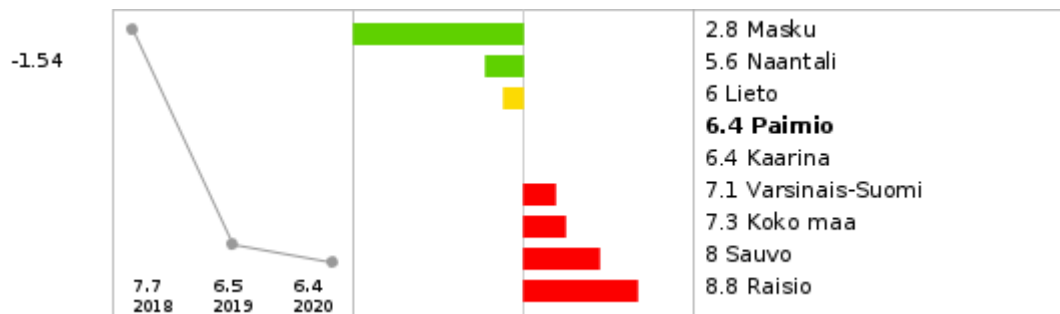
Opiskelu, työ ja toimeentulo

% Suunta Vertailu

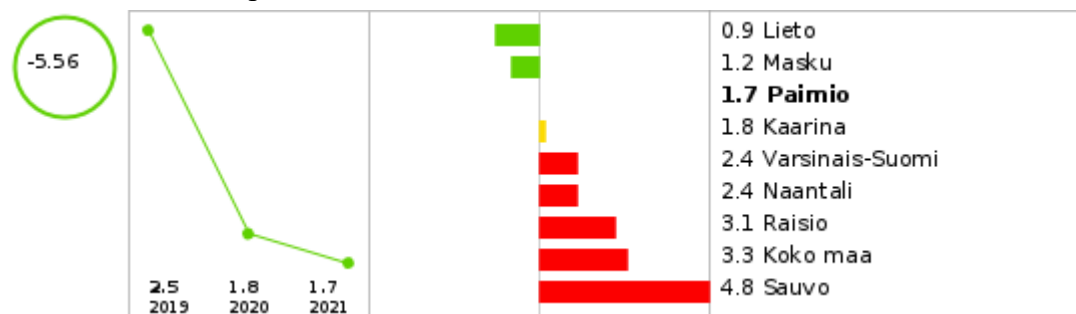
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

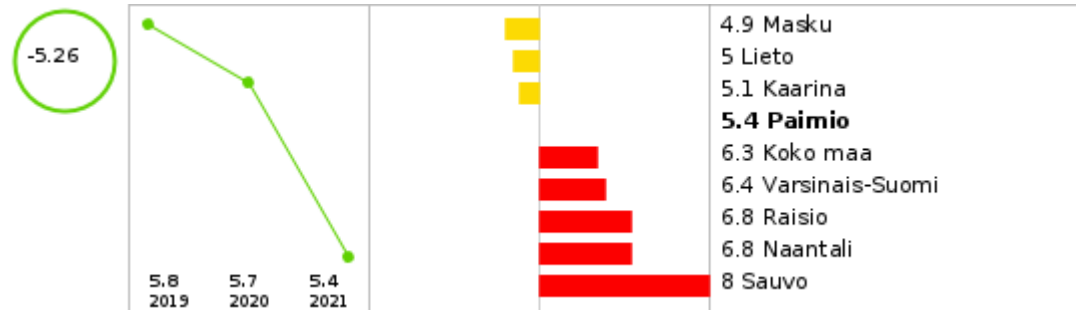

TYÖIKÄISET

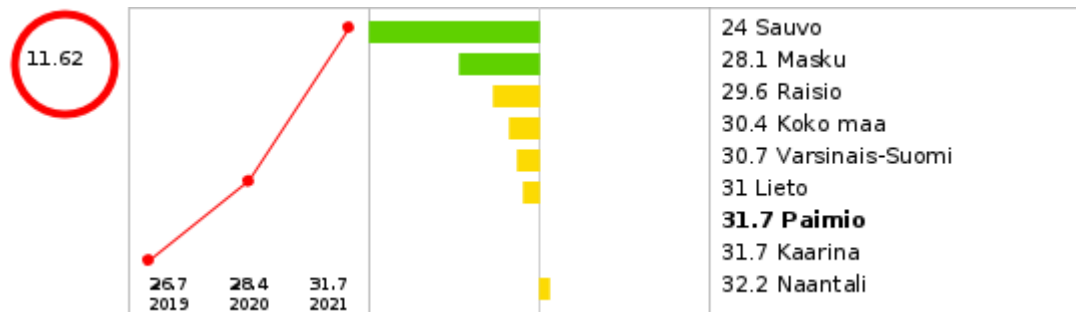
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

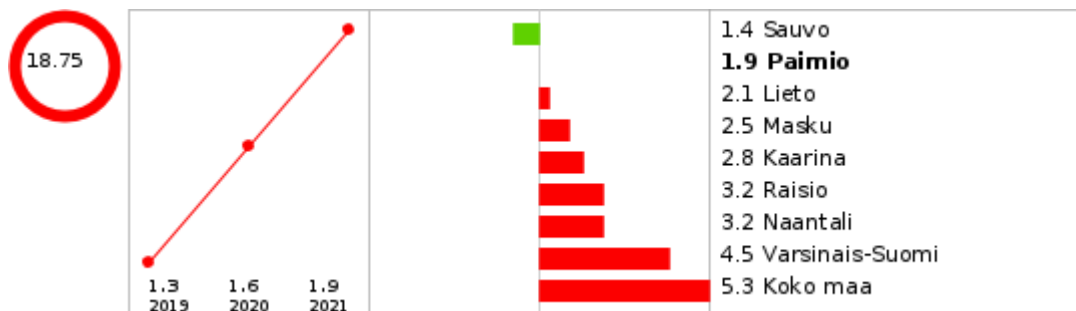
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

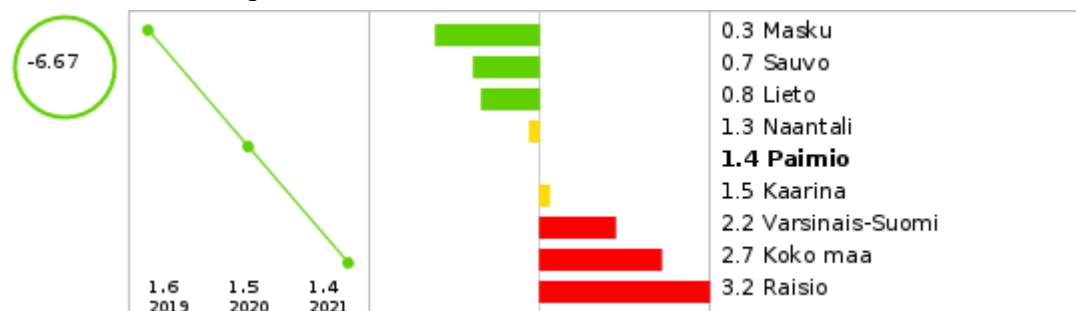
Opiskelu, työ ja toimeentulo

% Suunta Vertailu

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

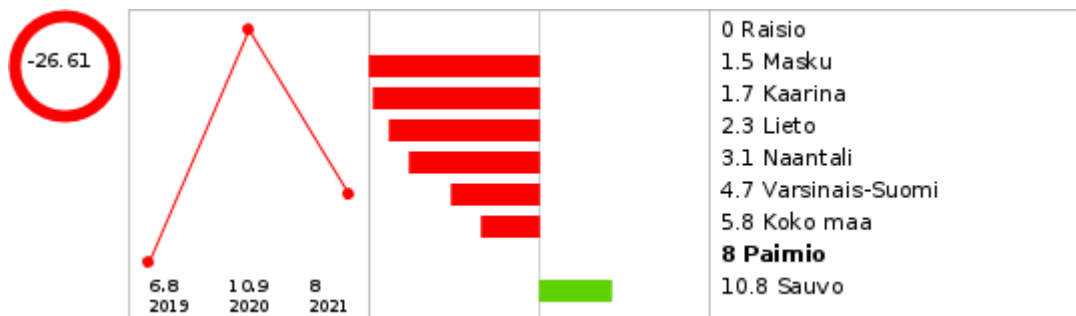
Sosiaali- ja terveydenhuolto

%

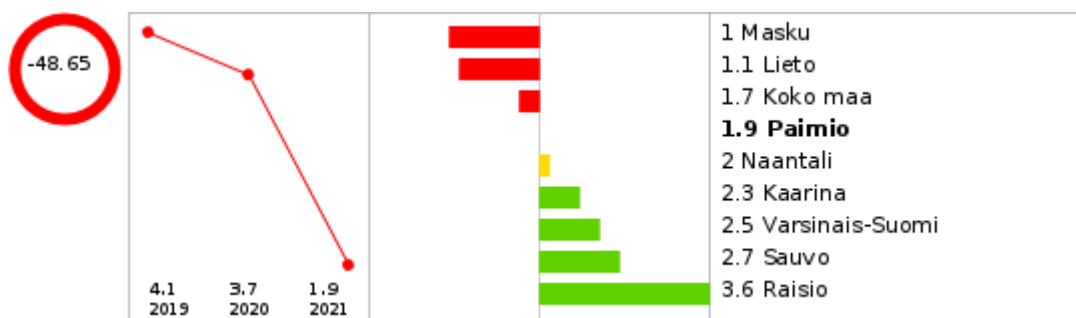
Suunta

Vertailu

Päihdehuollon avopalveluissa asiakkaita / 1 000 asukasta

Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet asiakkaat / 1 000 asukasta

IKÄIHMISET

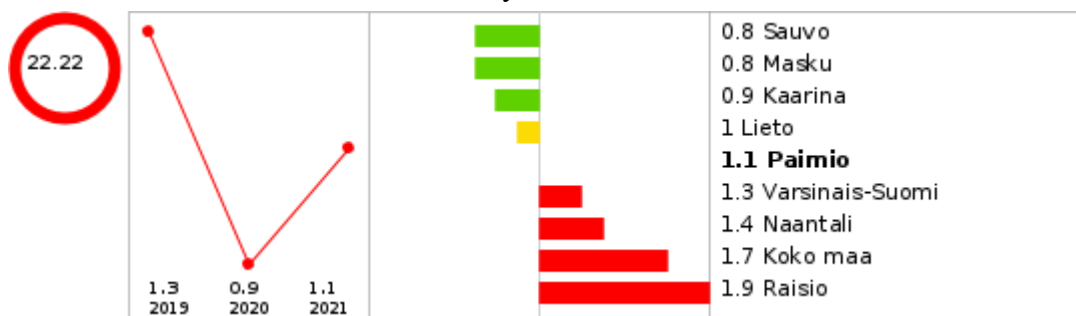
Opiskelu, työ ja toimeentulo

%

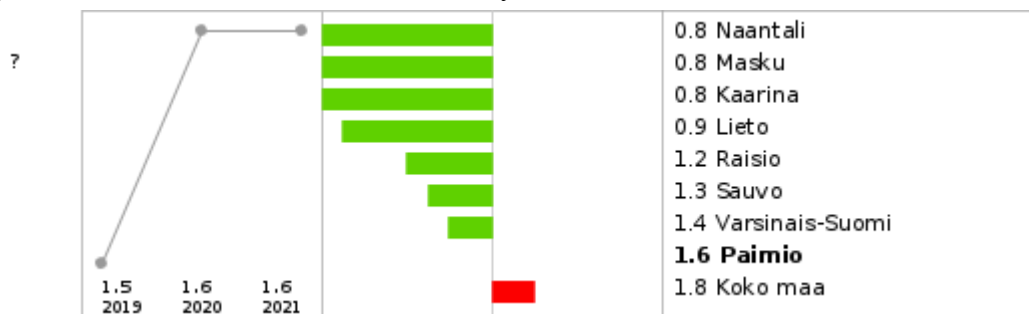
Suunta

Vertailu

Toimeentulotukea saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

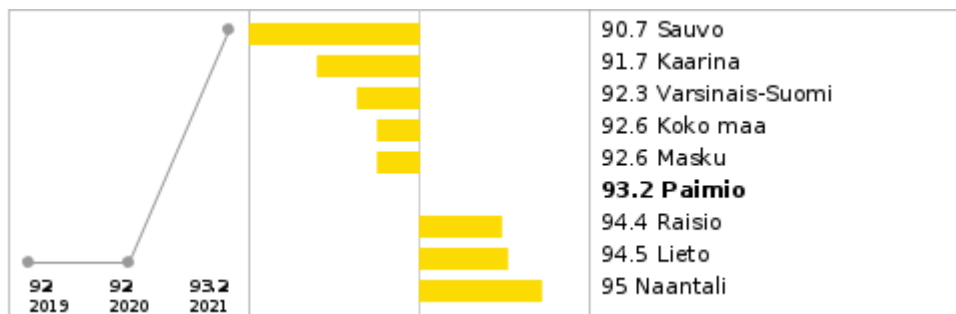
%

Suunta

Vertailu

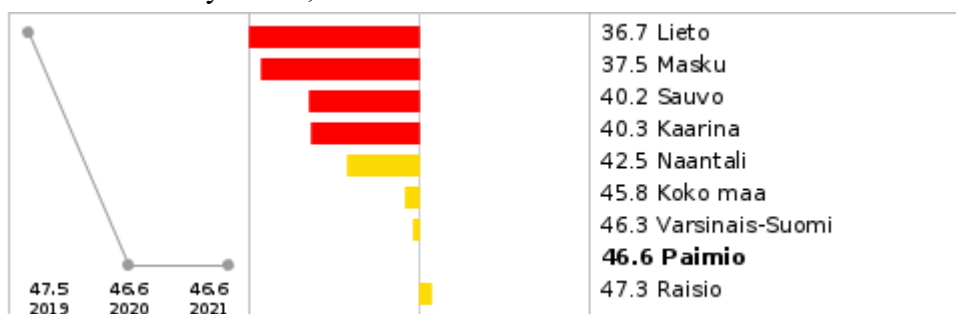
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

1.3

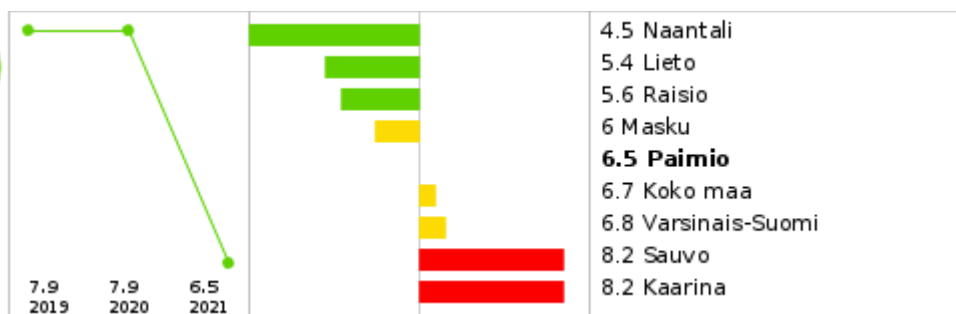
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä

?

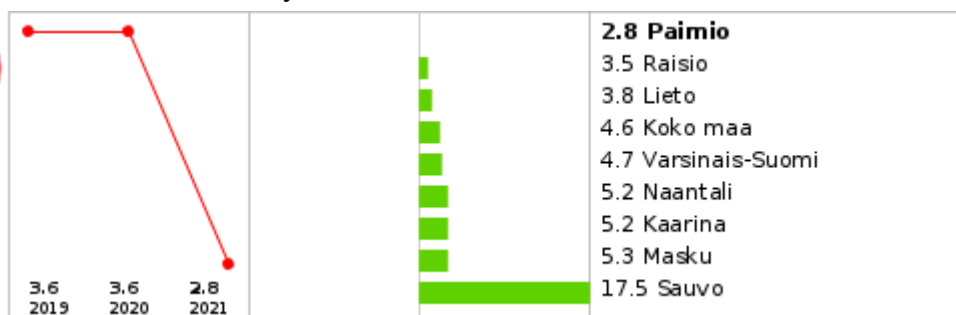
Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä

-17.72

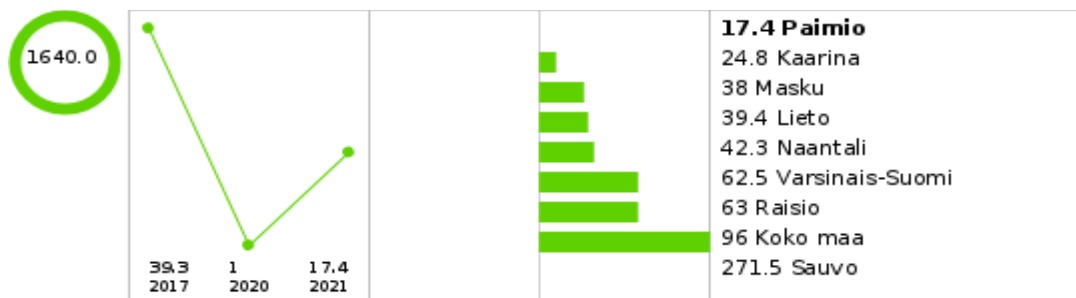

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä

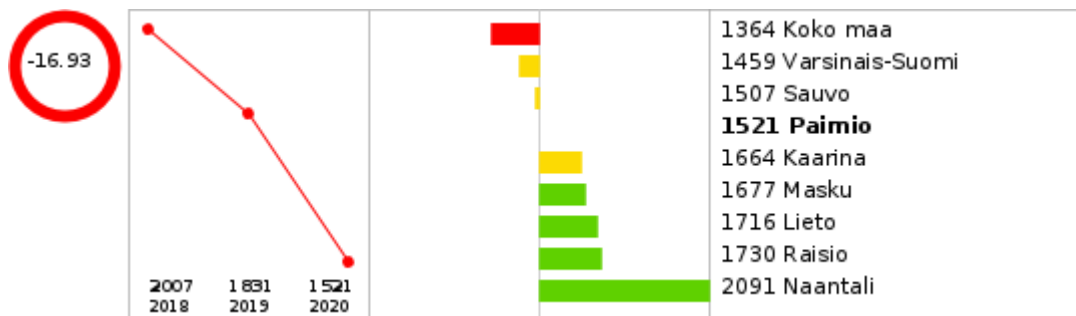
-22.22

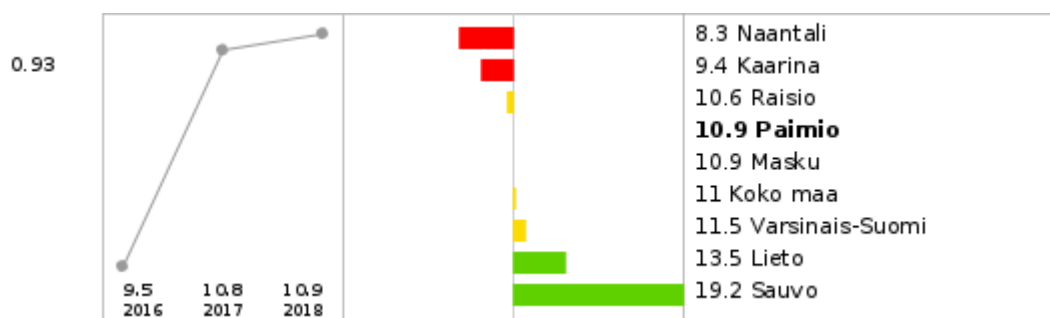
Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät 75 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavanikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavanikäistä

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu

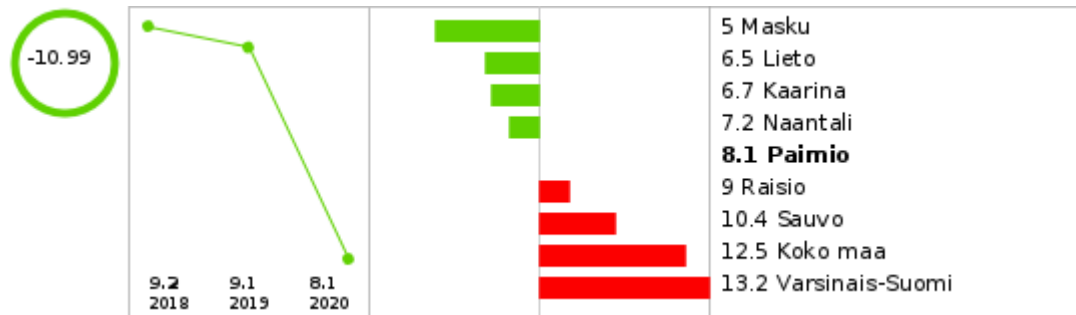
Opiskelu, työ ja toimeentulo

%

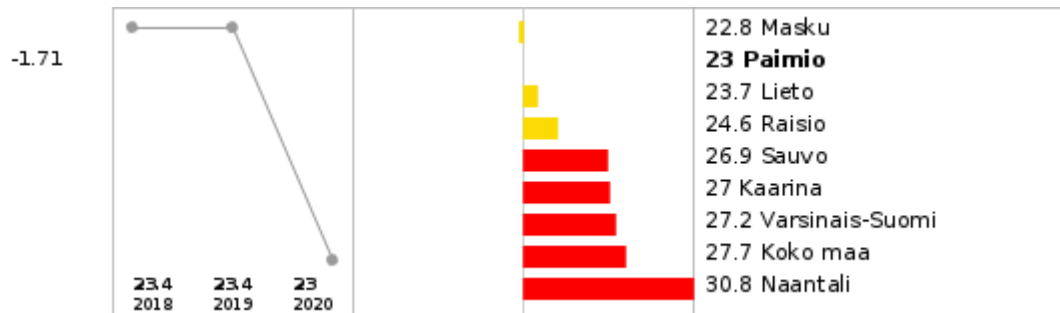
Suunta

Vertailu

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

4 Paimiolaisten hyvinvoinnin tila 2021

Yleistä

Paimion väestömäärä on ollut viime vuosina kasvava. Vuoden 2021 lopulla Paimiossa oli 11041 asukasta, kun se vuotta aiemmin oli 10 929 asukasta. Kuntien välinen nettomuutto oli positiivinen 71 asukkaan verran: Paimioon muutti vuonna 2021 634 henkilöä ja Paimiosta 563 henkilöä muutti pois. Luonnollinen väestönmuutos oli positiivinen, eli syntyneitä oli 27 enemmän kuin kuolleita. Yhden hengen asutokunnat ovat viime vuosina lisääntyneet. Niiden osuus oli vuonna 2021 38,9 prosenttia.

Muun kuin suomen-, ruotsin- tai saamenkielisten määrä on vähäinen verrattuna esimerkiksi lähikuntiin Kaarinaan tai Lietoon. Vuonna 2021 ulkomaan kansalaisten osuus koko Paimion väestöstä oli 2,3 prosenttia, mikä on vertailukuntiin nähden keskimääräistä.

0-6 -vuotiaiden lasten osuus väestöstä on ollut laskusuunnassa, mutta alle kouluikäisten lasten osuus on silti maakunnallisesti verrattuna korkea (8 %). 7-15 -vuotiaiden osuus väestöstä on pysynyt 12,1 prosentissa. Ainoastaan Liedossa ja Maskussa on lasten ja nuorten väestöosuudet korkeammat. Vuonna 2021 hieman yli 43 prosenttia paimiolaisista perheistä oli lapsiperheitä. Vertailukuntiin nähden Paimiossa on enemmän yksinhuoltajaperheitä. Yksinhuoltajaperheiden määrä oli vähentynyt 21,5 prosentista 20,3 prosenttiin.

Kunnan yleinen pienituloisuusaste kertoo pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä. Vuonna 2020 hieman yli 8 prosenttia paimiolaisista eli pienituloiseksi luokiteltavassa kotitaloudessa. Luku on hieman vähentynyt ja vertailukunnista Sauvossa ja Raisiossa pienituloisuusaste oli korkeampi. Lasten pienituloisuusaste taas kertoo pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaiden henkilöiden osuuden kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista. Paimiossa lasten pienituloisuusaste oli tapahtunut positiivista muutosta. Vuonna 2020 lasten pienituloisuusaste oli 6 prosenttia, mikä on parempi kuin edellisinä vuosina ja parempi kuin vertailukunnissa Kaarinassa ja Raisiossa. Maakunnan keskiarvo oli 11,2 vuonna 2020.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työvälineenä toimivat hyvinvointikertomuksen ja kuntastrategian lisäksi THL:n teettämä TEAvisari kysely (TEA= terveydenedistämisaktiivisuus). TEAvisarilla mitataan kunnan toimintaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Hyvinvointityön arviointiin, suunnitteluun ja kehittämiseen ovat kuntajohdon lisäksi vastanneet perusterveydenhuolto, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä koulupalvelut.

Laajan 2021-2025 hyvinvointikertomuksen tavoitteisiin on pystytty kohtuullisen hyvin vastaamaan.

- Toimialojen välinen yhteistyö eri hankkeiden kautta on lisääntynyt
- ikääntyneiden asumisen kehittämistarpeet on otettu paremmin huomioon
- Kulttuuri- ja nuorisopalveluiden yhteistyö koulujen kanssa on tehostunut
- Liikuntapalvelut ovat lisänneet lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia heti koulupäivän jälkeen
- Paimion kaupunki on mukana Arkeen Voimaa -toimintamallissa
- Kaupunkilaisten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuutta on lisätty asiakaskyselyiden kautta.

Kolmannen sektorin roolia hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä nähdään kaupungissa tärkeänä. Vuonna 2019 Paimioon perustettiin kaupungin ja järjestöjen yhteinen järjestöparlamentti

sekä lisättiin kaupungin tukikategoriaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tukimahdollisuus muiden tukimuotojen lisäksi. Kaupungin ja järjestöjen yhteistyöllä järjestettiin vuonna 2021 Paimio Go -harrastusralli -tapahtuma, jossa järjestöt olivat aktiivisesti esillä. Tämän tyyppistä osallistavaa ja aktiivista toimintaa messujen muodossa on tarkoitus jatkossakin järjestää.

Tekniset ja ympäristöpalvelut

Lähes jokaisella toimialan tehtäväalueella voidaan vaikuttaa kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Toimialalla tehtävä työ on jatkuvaa kaupungin kehittämistä sekä olemassa olevien palveluiden tason ylläpitämistä.

Kaavoituksessa huomioidaan alueen sijainti, riittävät puistoalueet ja turvallinen liikkuminen. Rakennusvalvonta edellyttää lupia myöntäessään, että rakennusten ja niiden piha-alueiden esteettömyys- ja turvallisuusasiat ovat kunnossa. Ympäristönsuojelu valvoo tehtäväalueellaan mm. ympäristölupien, meluilmoitusten, jätehuoltomääräysten ehtojen noudattamista.

Jo liikenneväylien suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään huomiota kestäväan ja turvalliseen liikkumiseen, mm. toteuttamalla kevyen liikenteen väyliä ja katuvalaistuksella. Väylien kunnossapidossa täytetään lain vaatimukset. Liikenneturvallisuutta parannetaan mm. näkemäraivauksilla, nopeusnäyttöillä, hidasteilla, pitämällä päällysteet kunnossa sekä asianmukaisella talvikunnossapidolla. Erityisesti talvikelien aikaan vastuuta on myös liikenteessä kulkijoilla: mm. jalankulkijoilla tulisi olla liukkaille pinnoille soveltuvat jalkineet, ja ajoneuvojen tulisi sopeuttaa nopeutensa olosuhteiden mukaan.

Muut yleiset alueet käsittävät mm. puistojen, leikkipaikkojen, uimapaikkojen ja ulkoliikuntapaikkojen ylläpidon ja rakentamisen. Kunnossa olevilla ja monipuolisilla viher-, liikunta- ja virkistysalueilla edistetään hyvinvointia ja terveyttä. Viime vuosina on mm. kehitetty Jokipuiston aluetta ja toteutettu ulkoilupolku Vähäjokirantaan sekä Paimion polku -hanke. Lisäksi uimarantojen ja ulkoilu-reittien esteettömyyttä on parannettu. Pyöräilyn ja jalankulun edistämishjelma vuosille 2021-2026 valmistui vuonna 2021 ja ohjelman jalkauttaminen käynnistyy vuonna 2022. Myös merkittäviä terveyttä ja hyvinvointia tukevia investointeja tehdään, kuten esimerkiksi Paimiontien jalankulun ja pyöräilyn väylä Tammisillan ja Sukselantien välille, skeittialue Jokipuistoon, matonpesupaikan saneeraus sekä leikkikenttien kunnostuksia. Kaupunkilaisten hyvinvointia edistettiin myös talvikävelyreitistöllä, jossa ulkoreittejä talvikunnossapidettiin erikoiskalustolla.

Kaupungin kiinteistöpalvelut ylläpitää, rakentaa ja peruskorjaa kaupungin omistamaa kiinteistökan-
taa niin, että voidaan puhua terveistä ja turvallisista rakennuksista. Valtuustokauden aikana kaupunki on tukenut myös kolmannen sektorin toimintaa osoittamalla paikallisille järjestöille Paimion lukion alakerrasta oman tilan, jossa järjestöt voivat kokoontua sekä säilyttää asiakirjojaan ja tarpeistoan. Vanhusten ja nuorison hyvinvointia edistävän Tillintuvan kiinteistön alueelle tehtiin hyvinvointia edistäviä investointeja remontoimalla märkätilat sekä rakentamalla kiinteistön pihalle mopotalli.

Kaupungin infran ja kiinteistöomaisuuden korjausvelkaan tulisi jatkossakin löytyä rahoitusta, jotta hyvinvointia ja terveyttä tukevat toiminnot pysyisivät kunnossa ja toiminnassa.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjaston palvelut ovat saavutettavissa sekä verkossa että kirjaston fyysisissä tiloissa. Erityisesti lapset ja nuoret ovat ottaneet kirjastotilan omakseen, mutta myös aikuiset viettävät aikaa kirjastossa esimerkiksi lehtiä lukien ja tietokoneilla. Vaski-kirjastojen 18 kunnan alueella tekemä seudullinen yhteistyö tuo maakuntatasoiset aineistokokoelmat ja erilaisia sähköisiä aineistoja kaikkien paimionlaisten ulottuville. Sähköisten aineistojen käyttö on ollut kasvussa ja niiden määrän ja etäkäyttöisyyden lisäämiseen on viime aikoina panostettu. Lisäksi kirjaston kautta käytettävissä ovat valtakunnallisen Monikielisen kirjaston sekä Celia-kirjaston palvelut.

Erilaisilla hankkeilla on viime aikoina kehitetty kirjaston saavutettavuutta, yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa sekä tapahtumatuantoa. Erityisesti koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyötä on viime vuosina järjestelmällisesti kehitetty lasten ja nuorten lukuinnostuksen ja lukutaidon turvaamiseksi. Vuosien 2021 ja 2022 aikana toteutettiin myös lukemisen edistämiseen liittyvät kehittämishankkeet sekä varhaiskasvatukseen, esi- ja alkuopetukseen sekä yläkouluun.

Kirjaston saavutettavuuden parantamiseksi avattiin syksyllä 2020 omatoimikirjasto, jota asiakkaat voivat käyttää aamuisin, iltaisin ja viikonloppuisin itsenäisesti myös silloin kun henkilökuntaa ei ole paikalla. Omatoimikirjasto oli asiakkaiden toivoma, ja se otettiin hyvin vastaan. Koronarajoitusten vuoksi omatoimikirjasto on kuitenkin ollut suljettuna ja kirjaston palveluita on muutoinkin jouduttu rajoittamaan. Rajoitusten seurauksena lanseerattiin uusi kirjakassipalvelu. Kassiin voi pyytää esimerkiksi tietyn lajityypin kirjallisuutta ja kirjaston henkilökunta valitsee kirjat. Kassin sisältö on asiakkaalle yllätys. Palveluun on oltu hyvin tyytyväisiä, ja se tulee varmasti palvelemaan jatkossakin erityisesti asiakkaita, jotka haluavat löytää uudenlaista lukemista.

Paimion kulttuuripalvelut on pyritty saamaan kaikkien saavutettavissa oleviksi järjestämällä mahdollisuuksien mukaan maksuttomia tapahtumia sekä hinnoitteleamalla pääsymaksut niin Paimion museoissa kuin yksittäisissä tapahtumissakin kohtuullisiksi. Yhteistyössä seutukunnan muiden kuntien kanssa on panostettu lähiseudulla olevien kulttuuripalveluiden esille tuomiseen ja on järjestetty yhteistapahtumia ja -koulutuksia. Paimion monipuolinen museotarjonta, kotiseutuarkisto, kulttuurikävely- ja luontoreitit sekä näyttelytilat antavat mahdollisuuden tutustua paikalliseen kulttuuriin laaja-alaisesti.

Kulttuuripalvelut ovat olleet tuottamassa tai edesauttamassa mm. Kulttuurikammaritoimintaa muistisairaille, järjestöfoorumin toiminnassa, koulujen kulttuuripolkutoiminnan toteuttamisessa sekä reitistöjen ja niihin liittyvien opastaulujen tuottamisessa. Koronapandemian aikana kehitettiin myös uudenlaisia tapahtumamuotoja kuten ikkunanäyttelyitä, parvekekonseritteja sekä tapahtumien livestriimausta. Kuntalaisten hyvinvointia on edistetty myös kulttuuritukien kautta siten, että paikalliselle yhdistyksille ja muille toimijoille on myönnetty tukea toimintaan, jossa keskeisenä edellytyksenä on kaikille kaupunkilaisille avoin osallistumismahdollisuus.

Kansalaisopisto

Paimion opisto on kansalaisopisto, joka tuottaa Paimion ja Sauvon asukkaille lähipalveluna kykyä ja halua elinikäiseen oppimiseen, uusien asioiden omaksumiseen, itsensä kehittämiseen sekä vireytensä ylläpitämiseen. Se pyrkii vastaamaan niin perinteisiin kuin tulevaisuuden tuomiin kansalais-taitoihin tarjoamalla monipuolisia koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalveluja tasapuolisesti kaikille iästä, varallisuudesta tai asemasta riippumatta. Opisto antaa tarpeen mukaan myös vieraskielisille

opiskelijoille suomen kielen opetusta sekä tutustuttaa paikkakunnan kulttuuriin. Opiston toiminta edistää sekä henkistä, sosiaalista että fyysistä hyvinvointia.

Opetus on kurssimuotoista kattaen sekä koko lukuvuoden kestäviä kursseja että lyhytkursseja. Työkausi on syyskuusta huhtikuuhun. Kurssivalikoima on monipuolinen kattaen liikuntaa, tanssia, teatteria, tietotekniikkaa, kieliä, musiikkia, kuvataiteita, käden taitoja, kotitaloutta ja hyvinvointia. Opetusta on vuosittain noin 5 300 tuntia, kurssilaisia noin 4 000 ja opettajia 60. Opiston järjestää myös teatteri- ja musiikkitapahtumia sekä yleisöluentoja. Digiloikan ansiosta on alettu järjestää enemmän verkkokursseja, hybridikursseja ja etäluentoja. Kurssitoiminnan lisäksi opisto on huolehtinut senioriväestön hyvinvoinnista järjestämällä mm. yhteistyössä kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kanssa parvekejumppia ja parvekekonsertteja.

Valtionosuusrahoituksen ansiosta toiminta on kaikille asiakkaille edullista. Lisäksi Opetushallituksen myöntämällä opintotietoliikuntatukea on pystytty antamaan lisätukea mm. senioreille kohdennettuihin liikunta- ja tietotekniikan kursseihin. Kehitysvammaisille on järjestetty teatteritoimintaa. Opisto on vakiinnuttanut asemansa kaupungin sisäisten koulutusten ja työkykyä edistävän liikunnan järjestäjänä. Yhteistyötä liikunta- ja kulttuuripalveluiden, kirjaston, lukion ja kolmannen sektorin kanssa on tehty tiiviisti. Turun seudun opistoverkoston yhteishankkeilla on pystytty antamaan maksutonta palvelua asiakkaille ja koulutusta henkilökunnalle.

Musiikkiopisto

Paimion kaupungin strategian mukaisesti oman kunnallisen musiikkiopiston ylläpitäminen lisää kaupungin asukaslähtöisyyttä, ympäristöystävällisyyttä, turvallisuutta ja palveluiden monipuolisuutta, edistää kaikenikäisten kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia ja on ennaltaehkäisevää sosiaalista työtä. Taiteen perusopetuksen toteuttaminen lähiopetuksena korostaa osaltaan Paimion kaupungin imagoa perheystävällisenä ja kulttuurimyönteisenä kaupunkina.

Paimion opiston musiikkiopisto antaa taiteen perusopetusta musiikissa laajan oppimäärän mukaan, jolloin opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Perustehtävänä on antaa oppilailleen soittamisesta ja laulamisesta perustiedot ja -taidot sekä kannustaa elinikäiseen oppimiseen, harrastamiseen ja musiikista nauttimiseen.

Tätä perustehtäväänsä toteuttamalla musiikkiopisto osaltaan tuki eri-ikäisten oppilaittensa henkistä jaksamista, joka oli kovilla covid19-pandemian edelleen jatkuessa. Etäopetusvaiheet ja suunniteltujen konserttien ja tapahtumien peruminen hankaloittivat sekä musiikkiopiston perustyötä että ulospäin näkyvän toiminnan toteuttamista. Siksi arkisen, turvallisen, ennakoitavan ja pitkäjänteisen perustyön merkitys korostui vuonna 2021.

Mielekäs tavoitteellinen tekeminen kunnioittavassa ja suvaitsevassa ilmapiirissä, useimmiten kahdenkeskisesti tapahtuva vuorovaikutus aikuisen pedagogin kanssa ja musiikin jo itsessään sisältämä terapeuttinen ulottuvuus tekevät soitto- ja laulutunneista paljon enemmän kuin vain oppitunnin. Yhteismusisointi ja kuororyhmissä laulaminen lisäävät tähän kaikkeen sosiaalisen kanssakäymisen merkityksellisyyttä: erilaisten ihmisten kanssa voi laulaa ja soittaa, vaikka heidän kanssaan olisi muuten vaikeaa tai jopa mahdotonta jutella.

Erilaiset esiintymiset virkistävät niin soittajia, laulajia kuin kuulijoita. Covid19-pandemian aiheuttamista rajoituksista huolimatta musiikkiopiston oppilaat pääsivät vuoden 2021 aikana esiintymään niin musiikkiopiston omissa oppilasilloissa kuin mm. Kirjastossa soi -illoissa sekä kaupungin

ansiomerkkijuhlissa ja itsenäisyyspäiväjuhlissa. Musiikkiopistossa tehtävä työ tavoitti siten erilaisia yleisöjä erilaisissa tilanteissa ja oli kaikkien kuntalaisten ulottuvilla.

Musiikkileikkikouluryhmät on tarkoitettu kaikille alle kouluikäisille lapsille. Perhemuskariryhmissä lapset käyvät aikuisen kanssa, ja niissä musiikin avulla vahvistetaan lapsen ja aikuisen välistä suhdetta ja vuorovaikutusta. Ryhmäopetus myös edesauttaa sosiaalisen kanssakäymisen harjoittelua. Musisoimalla pienetkin lapset pystyvät kokemaan ja ilmaisemaan tunteita ja olemaan kontaktissa muiden kanssa. Covid19-pandemian aiheuttamien rajoitusten takia myös lapset ovat joutuneet rajoittamaan sosiaalisia kontaktejaan. Pienissä, tutuissa ja turvallisissa ryhmissä saatava vertaistuki virkistää niin lapsia kuin aikuisiakin.

Liikuntapalvelut

Paimion liikuntapalveluiden tehtävänä on aktivoida paimiolaiset liikkumaan ja luoda hyvät ja monipuoliset edellytykset aktiiviselle elämäntavalle. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on osa liikuntapalveluiden perustehtävistä. Liikuntapalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä eri hallintokuntien kanssa sekä kolmannen sektorin toimijoiden, kuten järjestöjen sekä vapaaehtoisten kanssa. Paimion liikuntapalveluiden keskeisin tehtävä on tuottaa erilaisia liikuntaolosuhteita ja -palveluita kuntalaisille, kuten ohjattuja ryhmiä ja tapahtumia kaikille kuntalaisille. Paimiossa käynnistyi vuonna 2021 PaHaMa (harrastamisen Suomen malli) -hanke, jonka tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Harrastamisen Suomen mallia Paimiossa koordinoi Paimion liikuntapalvelut.

Paimiossa on erinomaiset mahdollisuudet harrastaa monipuolista liikuntaa. Viime vuosien aikana liikuntapaikkoihin on panostettu, kuten Jokipuiston aluetta terveyttä ja hyvinvointia edistävänä vihreänä keitaana sekä Hiekkahelmen aluetta ulkoilu- ja retkeilyreittejä eritasoisille liikkujille. Liikuntapaikkasuunnittelun sekä rakentamisen osalta liikuntapalvelut tekevät aktiivista yhteistyötä teknisen toimialan kanssa.

Paimion liikuntapalvelut tekevät myös tiivistä yhteistyötä yli kuntarajojen Rajattomasti liikuntaa kuntakumppanuuskuntien kesken. Hyviä terveyttä ja hyvinvointia edistäviä toimintamalleja ovat olleet mm. vertaisliikuttajien kouluttaminen ikääntyneiden liikuntaan, Liiquu-leikkipuistojumpan ohjaajakoulutukset ja leikkipuistojumppien jalkauttaminen kuntaan kaikille avoimeksi liikuntapalveluksi, Mihi-liikuntatuotteen juurruttaminen edistämään nuorten liikkumaan aktivointia sekä yhteiset soveltavan liikunnan toiminnot, kuten seudulliset liikuntatapahtumat mm. kehitysvammaisille. Keskeisimpiä liikuntapalveluita tuottaa Paimion uimahalli Solina. Uimahallin palveluita on viime vuosina kehitetty vielä paremmin palvelemaan kuntalaisia. Yhtenä tavoitteena on laadukas uinninopetus, jotta kaikilla paimiolaisilla lapsilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet oppia uimaan.

Liikuntapalvelut seuraavat kaupunkilaisten liikunta-aktiivisuutta mm. kävijämäärien sekä säännöllisesti tehtyjen kyselyiden, kuten TEA-viisarin ja soveltavan liikunnan kyselyiden avulla.

Paimion liikuntapalveluiden keskeisempiä palveluilta ovat:

- liikuntasalivuorojen varaaminen yhdistyksille sekä kaupunkilaisille
- seurayhteistyö ja kuntarajat ylittävä yhteistyö
- liikuntapaikkojen suunnittelu ja ylläpito yhteistyössä teknisten toimialan kanssa
- liikuntapalvelut ovat mukana monessa hyvinvointia ja terveyttä edistävissä yhteistyöhankeissa

- sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan myöntämät liikunnan rahalliset tuet urheiluseuroille sekä yhdistyksille
- omatoimisen liikkumisen tukeminen ja kuntalaisten liikkumaan aktivointi (mm. harrastevälinekirjasto, seniori-, BMI-, Houkutin- ja Saattajakortit sekä 1.-luokkalaisten uimakortit)
- liikuntatapahtumat yhteistyössä eri yhdistysten ja eri tahojen kanssa
- ohjattu liikuntatoiminta vähän liikkuville, erityistä tukea tarvitseville ja ikääntyneille.

Elinkeinotoiminnan kehittäminen

Yritykset, yrittäjät ja elinkeinoelämä ovat olleet viime vuosina merkittävässä myllerryksessä. Valtuustokauden alun positiivinen yhdessä tekemisen into vaihtui selviytymistaisteluun. Maailmanlaajuinen pandemia aiheutti suuria paineita paimiolaisillekin yrityksille. Joillekin ongelmana oli yhteiskunnan sulkutoimenpiteiden aiheuttama kannattavuuden romahtaminen, mutta joillekin syntyi haasteita erikoisen tilanteen aiheuttamasta liiketoiminnan merkittävästä kasvusta. Yritykset ja yrittäjät siis painivat ääripäiden haasteiden parissa. Valtion tukia sekä pandemian vaikutuksiin että vihreään siirtymään on ollut tarjolla paljon ja niistä on pyritty tiedottamaan mahdollisimman kattavasti. Yrittäjille nopeasti muuttuva toimintaympäristö on lisännyt tarvetta neuvonnalle, mutta joiltain osin myös psyykkiselle tuelle.

Elinkeinotoimi vastasi tarpeeseen lisäämällä konsultointia ja neuvontapalvelua, sekä sisäisesti että ulkoisesti. Apua on pyritty tarjoamaan 24/7. Tavoitteena oli, että apu saavuttaa yrittäjät ja yritykset mahdollisimman nopeasti ennen kuin haasteet ehtivät eskaloitumaan.

Elinkeinotoimi käynnisti myös yrittäjien välisiä pienryhmiä, joita kutsutaan sparraus-ryhmiksi. Tarkoituksena oli rakentaa toimintamalleja, joilla yrittäjät saivat vertaistukea. Vuoden 2021 aikana toimi viisi ryhmää.

Alhainen työttömyysprosentti ja korkea työllisyysaste ovat tärkeitä hyvinvoinnin mittareita Paimion työttömyysaste oli vuoden 2021 lopussa 5,5% (2020 9,6%). Tavoitteena on pitää Paimion työttömyysprosentti pysyvästi alle 6 prosentissa.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS

Varhaiskasvatuksessa jokaiselle lapselle laaditaan oma varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksessa esiopetussuunnitelma. Suunnitelman lähtökohtana on lapsen hyvinvointi. Suunnitelmaan kirjattavat tavoitteet asetetaan pedagogiselle toiminnalle, ei lapselle. Kirjaukset kuvaavat sitä, miten pedagogisella toiminnalla tuetaan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä huoltajien ja lapsen kanssa.

Paimion varhaiskasvatussuunnitelmassa yhtenä painopistealueena on aikuisen toiminta pedagogisessa viitekehyksessä. Kasvattajan oman toiminnan arviointi on hyvin tärkeää, kun luodaan kuuntelevaa ja ymmärtävää vuorovaikutusta sekä lapset osallistavaa oppimisympäristöä.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä kiusaamisen ehkäisyn toimintamalli, johon liittyy myös Mini-Verso -päiväkotisovittelumalli. Lisäksi varhaiskasvatus on mukana Paimion ja Sauvon esi- ja perusopetuksen sekä Paimion lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa. Varhaiskasvatuksen oma sekä päiväkotikohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ovat edelleen kehitteillä.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeen liittyvä verkostoyhteistyö eri asiantuntijatahojen kanssa on varhaiskasvatuksessa laajaa. Vuonna 2021 koronapandemia vaikeutti verkostojen tapaamisten järjestämistä, mutta toiminnan siirtyminen sähköiseksi tapahtui nopeasti. Yhteistyö neuvolan kanssa on vakiintunutta. Vuonna 2020 kansainvälinen ICF-toimintakyklomakkeisto on korvannut pitkään käytössä olleet lapsen Neppari- ja Viisari-lomakkeet, joiden avulla varhaiskasvatuksessa on kuvattu lapsen kehitystä neuvolan 4- ja 5-vuotistarkastuksia varten. Perheiden tueksi lasten terapiakäyntejä on mahdollistettu päiväkoteihin lapsen varhaiskasvatusajan puitteissa. Varhaiskasvatuspalveluilla on yhteinen toimintamalli lastensuojelun kanssa. Tätä toimintamallia on pyritty pitämään ajan tasalla ja kehittämään. Syksystä 2020 alkaen esiopetuksen oppilashuollollisessa työssä ovat olleet koulupsykologien lisäksi mukana myös koulukuraattorit. Erityisesti esiopetuksen yhteisöllistä oppilashuoltotyötä on kehitetty. Yhteistyö on ollut antoisaa ja jatkuu edelleen sisältöjä ja toimintatapoja kehittäen.

Elokuusta 2021 alkaen Paimio on osallistunut valtakunnalliseen kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun, jossa osa lapsista osallistuu maksuttomaan esiopetukseen jo sen vuoden syksystä alkaen, jolloin lapsi täyttää viisi vuotta. Kaksivuotisen esiopetuskokeilun piiriin kuuluu kaksi päiväkotia (Hanhijoki ja Tapiola). Kokeilu koskee vuosina 2016 ja 2017 syntyneitä lapsia. Ensimmäisenä kokeiluvuonna varsinaiseen koeryhmään kuului yhteensä 48 paimiolaista vuonna 2016 syntynyttä lasta. Kokeilu kestää kesään 2024 saakka.

Paimion kaupungin koko varhaiskasvatus on ollut mukana Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa (ent. Ilo kasvaa liikkuen -ohjelma). Paimion varhaiskasvatuksen oma liikuntahanke Vipinää varhaiskasvatuksen arkeen päättyi vuoden 2021 lopussa. Hankkeessa haettiin keinoja lisätä lasten liikumisen mahdollisuuksia ohjattujen liikuntatuokioiden ulkopuolella. Alkuvuodesta 2021 alkanut Innostu lukemaan Paimiossa! -hanke jatkuu vuoden 2022 kesään saakka. Hanke toteutetaan yhdessä kirjaston ja alkuopetuksen kanssa. Hanketta koordinoi kirjasto.

KOULUT

Paimiossa kouluverkko on toimiva ja kompakti: kaupungissa on neljä peruskoulua. Pienimmissäkin kouluissa on noin 140-150 oppilasta, mikä mahdollistaa sekä pedagogisen että oppilashuollollisen tuen tarkoituksenmukaisen järjestämisen niin, että palvelut ovat oppilaiden saatavilla helposti. Oppimisen tuen osalta Paimiossa on kuntien välisessä vertailussa todettu olevan keskimääräistä enemmän erityisen tuen oppilaita. Oppimisen tuen järjestämistä kehitetään pitkäjänteisesti: syksystä 2021 alkaen kaupunkiin on perustettu erityisopetuksen koordinaattoriopettajan virka. Tämän viranhaltijan sekä sivistysjohtajan ja rehtorien yhteistyöllä tavoitellaan inklusion periaatetta kaikkiin kouluihin niin, että tukea tarvitsevia oppilaita voitaisiin ensisijaisesti opettaa heidän lähikoulussaan. Kehittämistyön tavoitteena ei ole kokonaan poistaa pienryhmiä, vaan vahvistaa lähikouluissa annettavaa tukea. Ainoastaan Vistan koulussa on useita pienryhmiä, Jokelan koulussa yksi. Lisäksi Hanhijoen koulussa on erityisen tuen pienluokat, joissa oppilaat ovat pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä ja opiskelevat pääasiassa yksilöllistettyjen oppimistavoitteiden mukaisesti. Oppimisen tuen kehittämissuunnitelmaa valmistellaan vuosille 2022-2026.

Koulussa yhteisöllistä oppilashuoltotyötä tekevät kaikki kouluyhteisön aikuiset tavoitteenaan oppilaiden oppiminen, hyvinvointi, osallisuus ja vuorovaikutus, vastuullisuus sekä oppimisympäristön esteettömyys, turvallisuus ja terveellisyys. Koko kouluyhteisön oppilashuoltotyötä koordinoi yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä. Ryhmän tehtävänä on suunnitella, kehittää, toteuttaa ja arvioida oppilashuoltotyön toteutumista. Moniammatillisen ryhmän jäseniä ovat rehtori tai apulaisrehtori, laaja-alaiset erityisopettajat, koulukuraattori ja -psykologi, vararehtori, terveydenhoitajat, sekä Vistan

koulussa lisäksi psykiatrinen sairaanhoitaja ja oppilaanohjaajat. Lisäksi yhtenä kehittämisen kohteena on ollut Vistan koulussa koulunuorisotyö. Yhteisölliseen oppilashuoltotyöhön osallistuvat myös oppilaiden sekä huoltajien edustajat. Oppilashuollossa yksittäisen oppilaan asiaa käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa yksilöllisessä moniammatillisessa oppilashuoltoryhmässä, joka voidaan perustaa oppilaan tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksensa merkitystä, hänen huoltajansa kirjallisella suostumuksella.

Paimion perusopetusta kehitetään yhteistyössä koulujen, kotien ja oppilaiden kanssa. Kehitystyön tueksi on kerätty lukuvuodesta 2020/2021 alkaen säännöllisesti oppilaiden ja huoltajien ajatuksia koulutyöstä ja oppilaiden hyvinvoinnista. Kyselyjä toteutetaan joka vuosi ja niistä saatua tietoa käytetään Paimion perusopetuksen käytännön toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Lisäksi osallistutaan joka toinen vuosi järjestettävään Kouluterveyskyselyyn; seuraava kysely on keväällä 2023. Keväällä 2021 toteutetun valtakunnallisen Kouluterveyskyselyn tuloksissa Paimion peruskouluikäisten lasten ja nuorten koetusta terveydentilasta ja tyytyväisyydestä elämään nousi seuraavia havaintoja (alakoululaiset = 4.-5.luokkalaiset, yläkoululaiset = 8.-9.luokkalaiset):

- 88,4% alakoululaisista ja 70,7% yläkoululaisista ovat tyytyväisiä elämäänsä. Yläkoululaisten tyttöjen ja poikien välillä ero tyytyväisyydessä on suurta. Yläkoululaisista tytöistä 59% ja pojista 84,7% kokevat olevansa tyytyväisiä omaan elämään.
- Alakoululaisista 9,1% ja yläkoululaisista 18,9% kokee, että koronaepidemia on lisännyt ristiriitoja perheessä. Tyttöjen ja poikien välillä on isohko ero kokemuksessa molemmissa ikäryhmissä. Alakoululaisista tytöistä näin koki 12,2% vastanneista kun poikien lukema oli 5,5%. Yläkoululaisista tytöistä ristiriitojen lisääntymisestä kertoi 30,3% vastanneista kun poikien luku oli 4,6%.
- Alakoululaisista vastaajista terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi koki 11,9% ja yläkoululaisista 19,1%. Etenkin alakoululaisten osalla muutos oli negatiivinen suhteessa edelliseen mittaukseen (4,9% -> 11,9%). Yläkoululaisten kohdalla korostui ero tyttöjen ja poikien välillä. Yläkouluikäisistä tytöistä terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi koki 27,1% vastanneista kun poikien lukema oli 11,1%.
- Vastanneista alakoululaisista 26,3% ei syö joka aamu aamupalaa ja yläkoululaisten osalta lukema on 34,3%.
- Alakoululaisista 11,2% kokee ettei nuku tarpeeksi. Yläkoululaisista vastanneista 36,9% nukkuu arkisin alle 8h.
- Vähintään tunnin päivässä liikkuvien alakoululaisten osuus on viime mittaukseen nähden kasvanut (36,1% -> 44,4%). Yläkoululaisista 23,2% liikkuu vähintään tunnin päivässä. Tyttöjen osuus on laskenut viime mittauksesta (31% -> 18%) ja poikien noussut (22,7% -> 28,8%).
- Raittius on lisääntynyt yläkoululaisten parissa (53,4% -> 64,3%). Muutos varsinkin poikien osalta on ollut suuri (45,8% -> 62,3%).
- 19,5% alakoululaisista koki, että heillä on ollut mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana. Vuoden 2019 kyselyssä vastaava luku oli 10,4%.
- Yläkoululaisista vastanneista 35,6% kertoi olleensa huolissaan mielialastaan kuluneen 12 kk aikana. Tytöistä peräti 55,9% oli ollut mielialastaan huolissaan, kun poikien lukema oli 11,9%.
- Alakoululaisista 28,9% kertoi vähintään lievistä ahdistusoireilusta. Tyttöjen lukema oli 37,2% ja poikien 19,7%. Yläkoululaisista kohtalaisesta tai vaikeasta ahdistuneisuudesta kertoi kärsivänsä 15,5% vastanneista (tytöt 25,9% ja pojat 4,5%).
- Alakouluikäisistä 7,6% (tytöt 12,8% ja pojat 1,6%) kertoi kokeneensa seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin näyttämistä vuoden aikana. Yläkouluikäisten osalta luku oli 30,7% (tytöt 47,9% ja pojat 10,6%). Koulussa tapahtuvan seksuaalisen häirinnän kokemus on merkittävästi em. tasoa alempi, mutta sekin on

kasvanut (1,9 % -> 3,6 %). Koulussa tapahtuvaa seksuaalista häirintää kokeneiden osuus on Paimiossa kuitenkin selvästi pienempi kuin maakunnan (5,7%), alueellisen Lounais-Suomen AVI:n alueen (5,9 %) tai koko maan keskiarvotaso (5,5%).

- Alakouluikäisistä 16,1% kertoi kokeneensa kuluvan vuoden aikana vanhempien tai huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa. Etenkin tyttöjen kokemus fyysinen väkivalta oli lisääntynyt edelliseen (2019) mittaukseen verrattuna (9,4% -> 15,4%). Yläkouluikäisten osalta lukema oli 14,4% ja myös yläkoululaisten osalta näkyi tyttöjen kokemusten kasvu (11,5% -> 19,2%).
- Alakouluikäisistä 28,4% (tytöt 32,2% ja pojat 23,4%) kertoi kokeneensa kuluneen vuoden aikana vanhempien tai huolta pitävien aikuisten taholta henkistä väkivaltaa. Negatiivinen muutos edelliseen mittaukseen on tuntuva (16% -> 28,4%). Yläkoululaisten osalta vastaava luku oli 27,2% (tytöt 40% ja pojat 12,5%)

Kaupungissa tehdään myös opetuksen laatutyötä, jonka tavoitteena on tuottaa kaikille kouluille yhtenäiset, hyvän opetuksen laatuksiteerit, joiden toteutumista seurataan säännöllisesti. Tätä työtä tekee kaksi erikseen nimettyä perusopetuksen laatuksikoordinaattoria. Kyselyin kerätty tietoa käytetään tämän laatutyön tukena. Osana laatutyötä perusopetuksen oppilaat syksyllä 2021 Koulun Hyvinvointiprofiilin kyselyyn. Hyvinvointiprofiilin kyselyissä saadaan vertailutietoa myös muiden koulujen vastaaviin tuloksiin. Alakoulujen oppilaiden vastausten perusteella voidaan todeta, että kaikkien 21 kysytyn kohdan osalta asioiden olevan Paimiossa joko yhtä hyvin tai paremmin kuin keskimäärin muissa Suomen koulussa. Yläkoulussa tulokset olivat vastaavanlaisia lukuun ottamatta yläkoulun ruokailutilan viihtyisyyttä ja ruokailun rentouttavuutta, jotka koettiin hieman maan keskiarvoa alemmiksi.

Hyvinvointiprofiilin kyselyt toimivat jatkossakin yhtenä työkaluna oppilaiden, luokkien ja kouluyhteisöjen hyvinvoinnin seurannassa ja edistämisessä. Tulokset ovat heti tiedonkeruun jälkeen käytävissä ja niiden avulla on hyvä suunnata esimerkiksi yhteisöllisen oppilashuoltotyön kohdennettuja toimenpiteitä ja suunnitella sellaisia sisältöjä, jotka aidosti palvelevat tarvetta.

LAPSIPERHEET

Lapsiperheiden palveluiden tavoitteena on tukea lapsiperheitä, vanhemmuutta ja edistää lasten yksilöllistä kasvua ja myönteistä kehitystä. Lapsiperheiden palveluissa järjestetään sosiaalihuoltolain mukaisia sosiaalipalveluja lapsiperheille, kuten lapsiperheiden kotipalvelua, perhetyötä, tukisuhdetoimintaa, kasvatus- ja perheneuvolan palveluja sekä muita lapsia ja perheitä tukevia sosiaalihuoltolain palveluja.

Kasvatus- ja perheneuvontaa annetaan lapsen hyvinvoinnin, yksilöllisen kasvun ja myönteisen kehityksen edistämiseksi, vanhemmuuden tukemiseksi sekä lapsiperheiden suoriutumisen ja omien voimavarojen vahvistamiseksi. Paimion perheneuvolassa oli vuoden 2021 aikana asiakkaita 16 lasta, tuhatta alle 18-vuotiasta kohden. Asiakasmäärä on pysynyt lähes samana vuoden 2020 asiakasmäärään (15) verrattuna, mutta jäi edelleen reilusti alle vuoden 2019 (36) määrästä sekä reilusti alle koko Varsinais-Suomen (61) tai koko maan (71) vertailulukuun verrattuna. Kasvatus- ja perheneuvolapalvelut on toteutettu aiemmin Kaarinassa, mutta Paimion perheneuvola aloitti toiminnan vuoden 2021 aikana. Perheneuvola palvelee sekä paimiolaisia että sauvolaisia asiakkaita, varsinaiset toimitilat ovat Paimiossa, mutta palveluja on mahdollista saada myös Sauvossa. Lisäksi perheneuvola tekee kotikäyntejä.

Paimion kaupungin perheoikeudelliset palvelut tuottaa maakunnallinen perheoikeudellinen yksikkö. Perheoikeudellisiin palveluihin kuuluvat lastenvalvojan palvelut eli avioliiton ulkopuolella

syntyneiden lasten isyyden selvittämiset sekä erotilanteessa lapsen huoltoon, asumiseen, tapaamis-oikeuteen ja elatukseen liittyvien sopimusten vahvistaminen. Turun kaupunki tuottaa perheoikeudelliset palvelut vastuukuntamallilla. Yksikön pysyvät toimipisteet sijaitsevat Turussa, Salossa, Päräisillä ja Laitilassa. Ajanvarauksen lastenvalvojalle voi tehdä haluamalleen toimipisteelle tai vastaanotolle.

Seudullinen Ankkuritoiminta toimii myös Paimiossa. Ankkuritoiminnan asiakkaita ovat alle 18-vuotiaat nuoret, jotka ovat tehneet rikoksen tai joita epäillään rikoksesta, käyttänyt huumeita ja/tai päihteitä ja/tai tarvitsee moniammatillista tukea elämäntilanteessaan, esim. lähisuhde- tai perheväkivaltatapauksissa. Ankkuritoimintaa toteutetaan moniammatillisessa tiimissä, johon kuuluvat asiantuntijat poliisista, sosiaalitoimesta ja terveystoimesta. Ankkuritoiminta kohdistuu varhaisessa vaiheessa nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennalta ehkäisemiseen.

Lastensuojelun tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lastensuojelu tukee lapsen vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa järjestämällä perheelle tarvittavia palveluja ja tukitoimia oikea-aikaisesti. Vuoden 2021 aikana lastensuojeluilmoituksia tehtiin 366, sosiaalihuoltolain mukaisia yhteydenottoja 52 ja ennakkollisia lastensuojeluilmoituksia 1. Lastensuojelun ilmoitusten määrä on laskenut hieman vuodesta 2020 (442) ja 2019 (436 kpl), mutta pysyy edelleen korkeampana kuin vuonna 2018, jolloin lastensuojeluilmoituksia tehtiin 275. Vuonna 2021 niiden lasten osuus, joista on tehty lastensuojeluilmoitus, on 7,6% prosenttia alle 18-vuotiaista paimiolaisista lapsista ja nuorista. Koko maan tasoon verrattuna Paimiossa osuus on hieman pienempi (8,6 %), samoin pienempi verrattuna Varsinais-Suomen osuuteen (9,1 %).

Lastensuojelun avohuollossa olevien lasten osuus on vaihdellut Paimiossa vuosittain. Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä oli vuoden 2021 aikana 2 %, vastaavan ikäisestä väestöstä. Vuoden 2019 määrä 3,7 % ja vuonna 2020 3,2 %. Vuonna 2021 määrä laski hieman, ollen myös pienempi kuin koko maan tasolla (3,7 %) ja Varsinais-Suomessa (3,6 %). Vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus Paimiossa (1,2%) laski hieman vuoteen 2020 verrattuna (1,5%), ja määrä on matalampi kuin Varsinais-Suomessa ja koko maan tasolla tarkasteltuna (1,6 %). Nuorisopsykiatrian avohoitokäynnit nousivat rajusti vuoden 2021 aikana, jääden selvästi vuoden 2019 ja 2020 tasosta. Paimion vertailuluku (1224,6) oli yli Varsinais-Suomen vertailuluvun (1127,9), mutta jäi hieman pienemmäksi koko maan vertailulukuun nähden (1262,2). Lastenpsykiatrian avohoitokäynnit puolestaan laskivat hieman vuonna 2021 vuoteen 2020 verrattuna. Paimion vertailuluku (250,8) oli suurempi kuin Varsinais-Suomessa (198,6) mutta alle koko maan tason (379,8).

Lastensuojelussa ja lapsiperheiden palveluissa on käytössä systeeminen toimintamalli, joka on tapa organisoida lastensuojelu moniammatilliseksi tiimityöksi. Systeeminen ajattelutapa tarkoittaa, että huomio kiinnitetään ihmisten välisiin suhteisiin ja vuorovaikutukseen. Työskentely perustuu kunnioittavaan, dialogiseen ja ratkaisukeskeiseen vuorovaikutukseen, jonka lähtökohtana ovat koko perheen sekä erityisesti lapsen ja nuoren kokemukset. Tavoitteena on konkreettiset pienten askelten suunnitelmat. Systeemisen lastensuojelun tiimityöskentelyn ja tiiviin asiakastyön avulla pyritään lapsen ja perheen tilanteen syvällisempään ja yhteiseen ymmärtämiseen, ja sitä kautta vaikuttavampaan lastensuojelutyöhön. Lisäksi tavoitteena on työntekijöiden osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvoinnin lisääntyminen sekä moniammatillisen yhteistyön vahvistuminen.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Paimion lukio tarjoaa toisen asteen koulutusta perusopetuksen jälkeen. Opiskelijat ovat pääasiassa paimiolaisia ja sauvolaisia nuoria, mutta joitakin opiskelijoita on muistakin kunnista. Lukion tiloihin saneerattiin vuoden 2020 aikana tilat opiskeluhuoltoa varten. Alkuvuodesta 2021 valmistui lukion auditorio ja sen yhteyteen myös omat tilat lukion opiskelijakunnalle tukemaan nuorten hyvinvointia.

Lukiolla toteutetaan Opintokamu -kysely. Kyselyn kautta saatava raportti on lukiolla työkalu, joka auttaa opiskelijoiden hyvinvoinnin seuraamista ja hyvinvointityön suunnittelua. Tulokset ohjaavat suuntaamaan resursseja niihin opiskelijoiden hyvinvointiin liittyviin haasteisiin, jotka erityisesti vaativat huomiota. Edellisen kyselyn tulokset ovat marraskuulta 2020; vuodelta 2021 ei kyselytuloksia ole, mutta tuona vuonna on vastattu kouluterveyskyselyyn. Sen tulokset lukiolaisten osalta nostavat esiin seuraavia huomioita:

- 68,8% lukiolaisista ovat tyytyväisiä elämäänsä. Tyttöjen tyytyväisyys on edelliseen mittaukseen nähden kasvanut (58,9% -> 67,2%) ja poikien laskenut (84,1% -> 70,7%).
- 29,6% lukiolaisista on kokenut, että koronaepidemian vuoksi ristiriidat perheessä ovat lisääntyneet. Lukiolaistytöistä näin koki 36,4% vastanneista.
- 23,2% lukiolaisista kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Erityisesti poikien kokemuksessa on muutosta huonompaan verrattuna aiempaan kouluterveyskyselyyn (10,9% -> 20,7%).
- 32,5% lukiolaisista nukkuu arkena alle 8h ja 31,7% ei syö aamupalaa joka arkipäivä.
- Vähintään tunnin päivässä liikkuvien lukiolaisten osuus on kasvanut (10,9% -> 16,7%).
- Raittiiden lukiolaisten osuus on selvästi kasvanut edellisestä mittauksesta (26,7% -> 37,7%). Etenkin raittiiden tyttöjen osuus on kasvanut merkittävästi (21,4% -> 40,3%).
- 45,4% lukiolaisista on ollut viimeisen 12kk aikana huolissaan mielialastaan. Vastanneista tytöistä näin on kokenut 57,1% ja pojista 32,1%.
- Lukiolaisilla kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on kasvanut edelliseen mittaukseen nähden (13,1% -> 21,6%). Vastanneista lukiolaistytöistä kohtalaisesta tai vaikeasta ahdistuneisuudesta kertoi kärsivänsä 31,3% ja pojista 10,3%.
- Lukiolaistytöistä 56,7% kertoi kokeneensa häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana. Poikien vastaava lukema oli 8,5%. Kuitenkin vastaajista vain 4% ilmoitti kokeneensa seksuaalista häirintää lukiossa, eli kyseessä on pääosin vapaa-ajan ilmiö.
- 14,3 % lukiolaisista kertoi kokeneensa muiden perheenjäsenten välistä fyysistä väkivaltaa kuluneen vuoden aikana. Edelliseen mittaukseen nähden etenkin tyttöjen kokemukset perheenjäsenten välisestä fyysisestä väkivallasta ovat lisääntyneet (8,9% -> 14,9%).
- Lukiolaisten kokemukset vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten henkisestä väkivallasta kuluneen vuoden aikana ovat edelliseen mittaukseen selvästi kasvaneet (25% ->

41,6%). Lukiolaistytöjen kokemukset ovat selvästi lisääntyneet edelliseen mittaukseen nähden (33,9% -> 50%).

Lukiolla toteutuu joka vuosi säännöllisesti pienryhmätoiminta stressinhallinta- ja hyvinvointiryhmän- sekä mielialataitoja tukevan ryhmätoiminnan muodossa. Lisäksi erityisesti huomiota on kiinnitetty syksystä 2020 lähtien nuorten ryhmäyttämiseen sekä opiskeluhuollon väen tutuksi tekemiseen opiskeluiden alusta alkaen. Edellisessä Opintokamu -kyselyssä tämä ehkä jo näkyi tuloksissa, koska 97,8% vastanneista lukion ykkösistä oli sitä mieltä, että saa koulusta riittävästi tukea hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Syksystä 2021 alkaen lukion aloittaville opiskelijoille on räätälöity uudella konseptilla lukio-opintoihin perehdyttävä kurssi, jonka sisällöstä 1/3 on opiskelijahuollon toimijoiden toteuttamaa mielenterveys- ja hyvinvointitaitoja tukevaa sisältöä. Lisäksi lukion erityisopetukseen on kohdennettu koordinoivan erityisopettajan uuden viran myötä aiempaa enemmän resursseja elokuusta 2021 alkaen. Lukuvuoden 2021-22 päätteeksi opiskelijoille esitettiin väittämä "olet saanut riittävästi tukea opintoihisi". Vastanneista (121) 72,7 % oli samaa tai melko samaa mieltä, 10,7 % ei ollut pyytänyt apua ja 16,5 % ilmoitti, ettei ole tarvinnut apua.

Paimion kaupungin nuorisopalvelut tarjoaa alle 29-vuotiaille lapsille ja nuorille monipuolista, yhteisöllistä ja mielekästä yhdessäoloa erilaisten toimintojen, tekemisen ja kokemisen kautta. Kaupungin tarjoamaa nuorisotoimintaa järjestää kaksi nuoriso-ohjaajaa sekä etsivä nuorisotyöntekijä ja pajaohjaaja sekä tuntipalkkainen ohjaaja. Nuorisopalveluiden painopistealueina on nuorten aktivoiminen sekä nuorten sosiaalinen vahvistaminen, jossa monialainen yhteistyö ja erilaisten teemallisten tapahtumien merkitys korostuu. Perusnuorisotyö sisältää mm. Nuorisotalo Tillintuvan avointa nuorisotoimintaa yläkouluikäisille, iltapäivänuokkaria 3-6-luokkalaisille, leirejä Karunan Kalliorannassa, retkitoimintaa, teemallisia nuorisotapahtumia, nuorisovaltuustotoimintaa sekä työskentelyä sosiaalisessa mediassa. Tavoitteena on kouluyhteistyön lisääminen entisestään; toimenpiteinä mm. toisen nuoriso-ohjaajan työtilat Vistan yläkoulussa sekä etsivä- ja pajatyön järjestämät väkkekahvilat pienluokille.

Etsivä nuorisotyö ja nuorten pajatoiminta (NuortenTupa) ovat erityisnuorisotyötä, joiden tarkoituksena on tavoittaa palveluiden ulkopuolelle jääneet 16-29-vuotiaat paimiolaiset ja sauvolaiset nuoret. Etsivän nuorisotyön toimintamalli koostuu yksilö- ja ryhmäohjauksesta, jalkautuvasta työstä, some-työstä ja yhteistyöstä eri viranomaisten kanssa. NuortenTuvan pajajakson kesto on keskimäärin kuusi kuukautta ja se koostuu kädentaidoista, liikunnasta, kulttuurista ja työhakuun liittyvistä asioista. Erityisnuorisotyössä tärkeintä on nuoren ja hänen kasvunsa tukeminen. Etsivä nuorisotyöntekijä on vuosittain yhteydessä noin 40-50 paimiolaiseen tai sauvolaiseen nuoreen. Suurin osa nuorista ohjautuu etsivälle nuorisotyöntekijälle 2. asteen koulutuksen kautta, ja yhä useammin nuori haakeutuu palveluiden piiriin itse. Pajatoiminnassa on vuosittain noin 18-20 nuorta. Nuoret ovat pajalla pääsääntöisesti kuntouttavan työtoiminnan sopimuksella.

Nuorisopalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä mm. koulu- ja sosiaalipalveluiden ja kolmannen sektorin kanssa sekä on mukana erilaisissa sivistyspalveluiden yhteistyöhankkeissa. Nuorisopalveluissa monialainen yhteistyö ja ehkäisevä päihdetyö koetaan tärkeiksi toimintamuodoiksi, esimerkkinä mm. katupäivystys Parkki sekä erilaiset teemaviikot kaikenikäisille (mm. vanhemmuuden viikko sekä ehkäisevän päihdetyön viikko) yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta tukee myös paimiolaisia nuorisojärjestöjä perus- ja kohdettujen tukien muodossa. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 18-24 -vuotiaiden määrä laski vuonna 2021. Määrä on myös paljon pienempi kuin koko maan ja Varsinais-Suomen tasolla verrattuna.

Työikäiset

Alhainen työttömyysprosentti ja korkea työllisyysaste ovat tärkeitä hyvinvoinnin mittareita. Paimio on perinteisesti kuulunut omassa maakunnassaan alhaisimpien työttömyysprosenttien kuntiin. Vuosi 2021 oli Paimiossa hyvän työllisyyskehityksen vuosi, vaikka covid-pandemia aiheuttikin edelleen laajaa epävarmuutta talouden näkymiin ja yritysten halukkuuteen työllistää sekä investoida. Paimion työttömyysaste oli vuoden 2021 lopussa 5,5% (2020 9,6%). Paimion tavoitteena on pitää työttömyysprosentti pysyvästi alle 6 prosentissa.

Paimio osallistuu työllistymisen edistämisen kuntakokeiluun, joka alkoi maaliskuussa 2021. Kokeilua on jatkettu vuoden 2024 loppuun asti, jolloin on tarkoitus siirtää Te-palveluiden järjestämisvastuu pysyvästi kuntien muodostamille järjestämisalueille. Kunnat työvoimapalveluiden tuottajina ovat luontevia toimijoita, jotka tuntevat alueen olosuhteet, palvelujärjestelmän, yrityskentän sekä ison joukon asiakkaita jo entuudestaan.

Kuntakokeiluun osallistumisen näkyviä merkkejä hyvinvoinnin kannalta ovat maakunnan toiseksi matalin prosentti pitkäaikaistyöttömien osuudessa työvoimasta (1,046 %) ja korkea aktivointiaste. Paimion keskimääräinen aktivointiaste oli vuoden 2021 aikana 56,6%, maakunnan keskiarvon ollessa 34,1%. Korkea aktivointiaste tarkoittaa kuntalaisen näkökulmasta sitä, että palveluja ja ratkaisuja työttömyyden nujertamiseksi on Paimiossa hyvin tarjolla.

Kunnat rahoittavat puolet omien kuntalaistensa työmarkkinatukikuluista sen jälkeen, kun työmarkkinatukipäiviä on kertynyt 300. Kun päivien kertymä ylittää 1000, kunnan maksuosuus on 70 prosenttia. Asiakkaan ollessa työllistymistä edistävän toimenpiteen piirissä, kuntaosuuden maksuvollisuus väistyy. Näiden kulujen minimoimisessa Paimion kaupunki on onnistunut hyvin ja on ollut jo vuosien koko maakunnan pienin maksaja, kun maksut suhteutetaan kuntien asukaslukuun. Matala työttömyysprosentti ja korkea työllisyysaste ovat tärkeitä tekijöitä syrjäytymisen ehkäisyssä sekä kuntalaisten osallisuuden lisäämisessä. Nuorille on tärkeää luoda kannustavia esimerkkejä kouluttautumisen ja työn tekemisen merkityksestä.

Paimion kaupunki ei omilla toimillaan voi juurikaan vaikuttaa työvoiman kysyntään, mutta osaavan työvoiman saatavuuteen kaupunki voi jollain tasolla vaikuttaa. Vuonna 2020 aloitettiin yhteistyöneuvottelut Salon Seudun Koulutuskuntayhtymän kanssa alueellisesti toteutettavien työvoimakoulutusten saamiseksi Paimioon. Koulutusten aloitus tapahtuu vuoden 2021 puolella ja tavoitteena on kolmen eri ammattialan koulutukset.

Päihdehuollon avohoidon palveluja on Paimiolaisille saatavilla terveyskeskuksessa sekä palveluja hankitaan myös ostopalveluina A-klinikalta Salon ja Turun yksiköistä. Päihdehuollon tavoitteena on ehkäistä päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja. A-klinikan työntekijä on tavattavissa ajanvarauksella Paimion perhe- ja sosiaalipalvelujen tiloissa, joka keskiviikko ja kerran kuukaudessa maanantaisin. Päihdehuollon avopalveluissa olleiden asiakkaiden määrä laski vuonna 2021 vuoteen 2020 verrattuna, mutta asiakkaiden määrä oli kuitenkin korkeampi koko Varsinais-Suomen ja maan tasoon verrattuna. Vuonna 2021 päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleiden asiakkaiden määrä laski selvästi verrattuna vuoden 2020 määrään. Päihdehuollon laitoksissa olleiden määrä vuonna 2021 oli Paimiossa korkeampi kuin koko Suomessa, mutta matalampi kuin maakunnassa muuten. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25- 64 vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä laski hieman vuonna 2021 ja oli pienempi kuin maakunnan tai koko maan tasolla.

Paimiossa edistetään kuntalaisten terveellisiä elintapoja monin eri tavoin. Paimion -Sauvon terveyskeskuksen terveydenhoitaja antaa yksilöllistä elintapaohjausta ja syksyllä 2021 käynnistyi Arkeen Voimaa -toimintamalli. Arkeen Voimaa -toimintamalli on tarkoitettu henkilöille, joilla on jokin arjen sujuvuutta häiritsevä haaste. Tavoitteena on vakiinnuttaa Arkeen Voimaa -toimintamalli yhdeksi terveyttä ja hyvinvointia lisääväksi palvelumuodoksi kuntalaisille elintapaneuvonnan ohella.

Ikäihmiset

Paimion ikääntyneiden osuus väestöstä on merkittävässä kasvusuunnassa. Tämä tuottaa muutostarpeita ja paineita myös ikääntyneille suunnattuihin palveluihin. Ikääntyneiden kotona asumisen tukeminen ja toimintakyvyn ylläpitäminen ovat kaikkien ikääntyneille suunnattujen palveluiden tavoitteena. Ikääntyneiden tukemisessa tärkein rooli on muilla kuin sosiaali- ja terveyspalveluilla.

Yksinasuvien ikääntyneiden osuus on viime vuosina Paimiossa vähentynyt vaikkakin yksin asuvia on Paimiossa edelleen enemmän kuin Varsinais-Suomessa keskimäärin. Yksin asuminen ei automaattisesti tarkoita sitä, että henkilö olisi yksinäinen, mutta yksin asuminen useammin tai aikaisemmin tarkoittaa palveluiden tarvetta kuin se, että henkilö asuisi toisen kanssa.

Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän seniorineuvolapalvelu on tarkoitettu yli 65-vuotiaille paimiolaisille ja sauvolaisille, jotka eivät vielä ole säännöllisen hoidon piirissä. Vuosittain kutsutaan erikseen sinä vuonna 68 vuotta täyttävät henkilöt. Vastaanotolla keskustellaan terveydestä ja elämäntavoista sekä kiinnitetään huomiota terveyden riskitekijöihin. Ennalta ehkäisevänä palveluna toteutetaan lisäksi Paimion kaupungin taholta hyvinvointia edistäviä hyvinvointikyselyitä sekä kotikäyntejä kuluvana vuonna 80 vuotta täyttävälle, jotka eivät ole palveluiden piirissä, sekä palveluohjausta ja neuvontaa. Ikääntyneiden asiakas- ja palveluohjausta toteutetaan maakunnallisesti.

Yksi tärkeä ennalta ehkäisevä palvelumuoto on ystäväpiiritoiminta. Se perustuu itseohjautuvaan ryhmätoimintaan. Ryhmien käynnistymisessä on mukana ja ryhmien toimintaa tukee kaupungin viirikeohjaaja. Ystäväpiiritoiminnassa on seitsemän ryhmää, ja tarvetta on toiminnan laajentamiselle.

Vuonna 2020 Paimiossa säännöllisen kotihoidon 75 vuotta täyttäneitä asiakkaita, joilla oli 60-89 käyntiä kuukaudessa, oli 21,6 % vastaavanikäisistä asiakkaista. Paimiossa osuus oli suurempi kuin vertailukunnissa. Säännöllisen kotihoidon 75 vuotta täyttäneitä asiakkaita, joilla oli 90 käyntiä kuukaudessa tai enemmän, oli 13,6 % vastaavanikäisistä asiakkaista. Tässä Paimio sijoittui keskitasolle vertailukuntiin nähden, mutta osuus oli pienempi kuin koko maassa tai Varsinais-Suomessa keskimäärin. Molemmat vertailuluvut ovat Paimiossa kasvaneet vuodesta 2019 vuoteen 2020.

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden osuus jää valtakunnallisesta ja maakunnallisesta keskiarvosta. Vuonna 2020 hieman alle neljä prosenttia 75 vuotta täyttäneistä oli omaishoidon tuen piirissä. Osuus on pysynyt samana edelliseen vuoteen nähden. Omaishoidon tuen

myöntämishojeita on uusittu ja kevennetty, ja uusi tukiluokka on lisätty vuonna 2017, mutta tämä ei näy vielä vertailuvuosina eikä edellä mainituilla muutoksilla ole merkittävästi saatu lisättyä omaishoidon tuen saajia. 65 vuotta täyttäneitä omaishoidon tuen saajia on kerrallaan hieman yli 30.

Tehostetun eli ympärivuorokautisen asumispalvelun kattavuus 75 vuotta täyttäneistä on laskenut viime vuosina, mutta edelleen Paimiossa tehostetun asumispalvelun kattavuutta olisi syytä laskea. Laskuun on vaikuttanut se, että ikääntyneen väestön määrän kasvaessa tehostetussa asumispalvelussa olevien määrä ei ole merkittävästi kasvanut vaan pysynyt määrällisesti aikaisemmalla tasolla. Tämä on ollut mahdollista muiden palveluiden kehittämällä esim. kotihoitoa on tehostettu mm. arkikuntoutuksen myötä ja kuntouttavaa päivätoimintaa on kehitetty edelleen tarpeita vastaavaksi.

Ikärakenteen muutos on aiheuttanut myös painetta uusien palvelumuotojen ja asumisen ratkaisujen pohdinnalle ja järjestämiselle, joihin on myös haettu ratkaisuja. Yhteistyössä Paimion palvelukeskussäätiön kanssa on edistetty välimuotoisen asumisen C-talo hanketta, johon on keväällä 2022 haettu ARAn investointiavustusta. Rakennushankkeeseen liittyen Paimiossa on menossa ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman hanke, jota Ympäristöministeriö on rahoittanut. Osana hanketta on kehitteillä ikääntyneiden asumisen suunnitelma ja teknologiasuunnitelma. Ikääntyneitä kuntalaisia myös herätellään pohtimaan ja varautumaan ikääntymisen mukana tuomiin asumisen haasteisiin. Tärkeä osa hanketta on myös ikääntyneiden osallistaminen ja hankkeessa onkin monella eri toimintamuodoilla tätä edistetty.

75 vuotta täyttäneiden palvelurakennevertailun rinnalla on vertailtu 80 vuotta täyttäneiden palvelurakenteeseen, koska raskaamman palvelun tarve kasvaa merkittävämmiin vasta 80 ikävuoden jälkeen. 80 vuotta täyttäneistä paimiolaisista 11,6 % on ollut tehostetussa asumispalvelussa vuoden 2019 lopussa. Laskua edelliseen vuoteen on prosentin verran. Pitkäaikainen laitoshoido on loppunut Paimiossa vuonna 2017.

5 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset, TEA-viisari ja HYTE-kerroin

Paimion kaupungin strategia 2018-2022 on hyväksytty kesäkuussa 2018. Strategiassa on määritelty kaupungin arvot, missio ja visio.

ARVOT, MISSIO & VISIO

ARVOT: Paimio on asukaslähtöinen, yrittäjämyönteinen, ympäristöystävällinen ja turvallinen kaupunki.

MISSIO: Paimion kaupungin tavoitteena on tarjota hyvä, puhdas ja turvallinen ympäristö palveluineen.

VISIO: Vuonna 2022 Paimio on Varsinais-Suomen elinvoimaisin kaupunki, joka tunnetaan edistyksellisistä ja laadukkaista palveluistaan.

Strategisiksi näkökulmiksi on valittu talous, asiakaspalvelu ja palvelukokemus, sisäiset prosessit ja organisaatio sekä henkilöstö.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yhtenä asiakaspalvelun ja palvelukokemuksen tavoitteena. Kehitämme ennalta ehkäisevää toimintaa, joka parantaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja vähentää kustannuksia.

Paimion kaupungin strategian 2023-2026 valmistelutyöt käynnistettiin vuonna 2021.

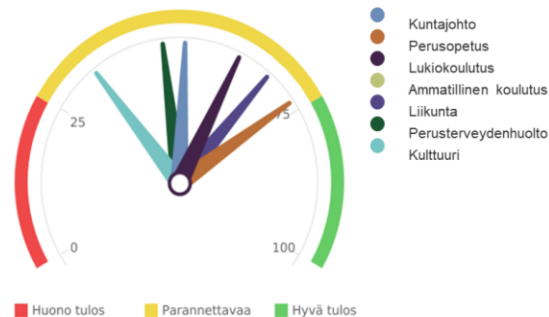
Paimion TEAviisarin 2021 keskeisemmät vahvuudet ja kehittämiskohteet

TEAviisari on terveydenedistämistä kuvaava mittari kuntien käyttöön (www.teaviisari.fi). Se kuvaa kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Paimiossa parhaimmat tulokset saivat perusopetus, lukiokoulutus sekä liikunta. Paimion perusopetus on koko maahan verrattuna paremmalla tasolla. Kehitettävää on erityisesti kulttuurin, kuntajohdon ja perusterveydenhuollon edistämistoimissa. Kehitettävää on erityisesti kaupungin sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä, kaupunkilaisten osallisuuden parantamisessa sekä asukkaiden aktiivisuuden ja osallisuuden seurannassa. Liikunnan TEA-viisari-kyselyyn vastattiin vuoden 2022 keväällä.

TEA-viisarin osoittama terveydenedistämisasiivisuus Paimiossa

Kaikki sektorit : Paimio 2022

- TEA-viisarin kokoamat tiedot kuvaavat kunnan terveydenedistämisasiivisuutta.
- Pistemäärä kuvaa, miten hyvin terveydenedistämisasiivisuus toteutuu kunnassa.
- Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikin osin oletetun hyvän käytännön ja laadun mukaista.

	Paimio	Varsinais-Suomen maakunta	Koko maa
Kaikki sektorit	58	69	68
Kuntajohto	51	74	79
Perusopetus	73	66	64
Lukiokoulutus	61	66	66
Ammatillinen koulutus	..	67	63
Liikunta	67	76	72
Perusterveydenhuolto	47	62	65
Kulttuuri	34	68	66

TEA-viisarin vuosivertailu kuluneen 10 vuoden aikana.

Pisteet	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Kaikki sektorit	58	56	53	58	63	62	64	67	69	63	63
Kuntajohto	..	51	..	44	..	38	..	50	..	68	..
Perusopetus	..	73	..	67	..	69	..	71	..	64	..
Lukiokoulutus	..	..	61	..	72	..	..	..	..	..	..
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Liikunta	67	..	70	..	72	..	44	..	72	..	63
Perusterveydenhuolto	..	..	47	..	57	..	75	..	66	..	56
Kulttuuri	..	34	..	28	..	..	..	..	..	..	..

HYTE -kertoimen tulokset vuonna 2021

HYTE-kerroin on kannustin kunnille, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Edellytyksiä väestön hyvinvoinnille ja terveydelle luovat koulutus, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaa-voitus, liikennejärjestelyt sekä monet muut kunnan tehtävät.

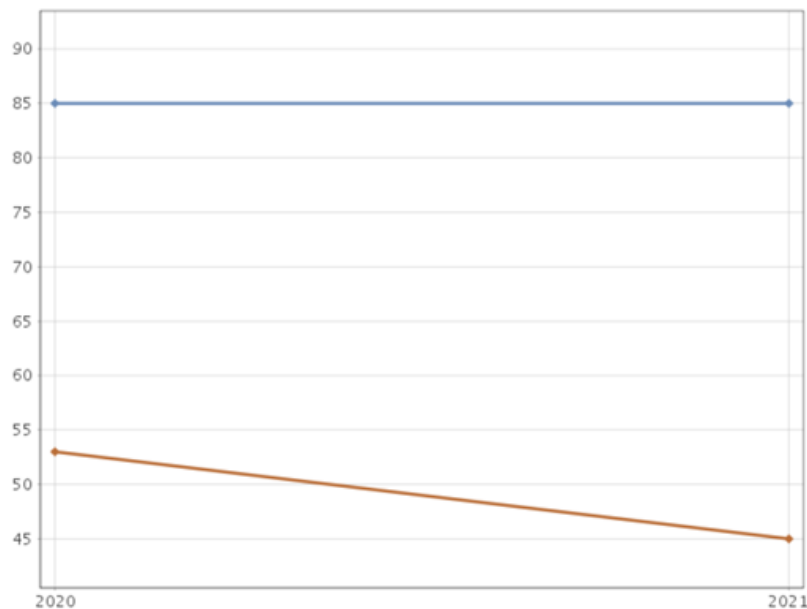
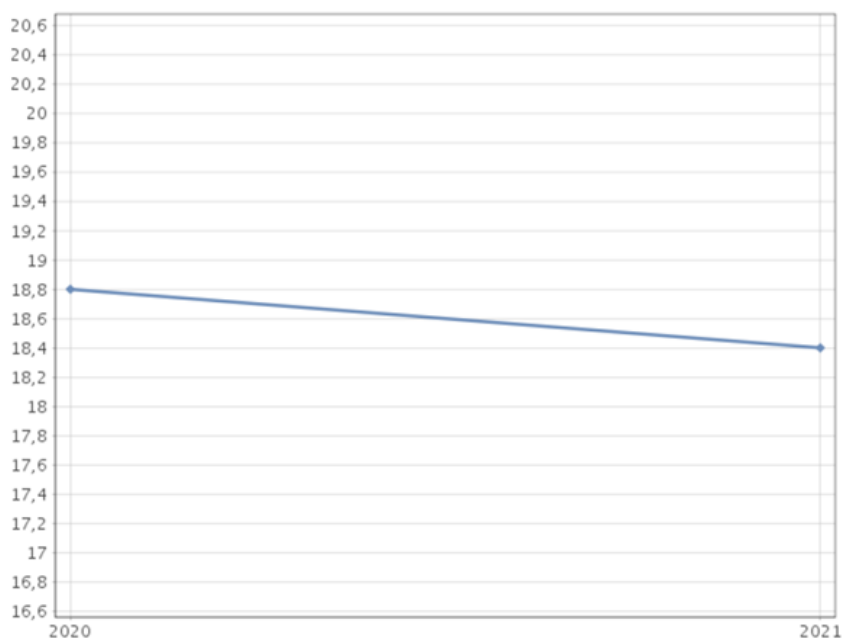
Lisäosan suuruus määräytyy toimintaa kuvaavasta prosessi-indikaattorista sekä tuloksista kuvaavista tulosindikaattoreista.

Prosessi-indikaattoreiden avulla mitataan nykytilannetta ja tulosindikaattoreiden (6 kpl) avulla mitataan muutosta. Indikaattoreita on yhteensä 21.

Kunnan toimintaa kuvaavia indikaattoreita ovat:

- 1 peruskoulut (4 yksittäistä indikaattoria)
- 2 liikunta (5 yksittäistä indikaattoria)
- 3 kuntajohto (5 yksittäistä indikaattoria)
- 4 kulttuuri (1 yksittäinen indikaattori)

HYTE-kerroin euroa / asukas [info ind. 5341](#)

■ Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

■ Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

Lähde: Sotkanet

6 Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat

Paimiolaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävät suunnitelmat ovat seuraavat:

- [Paimion kaupungin laaja hyvinvointikertomus 2021-2025](#), hyväksytty 17.11.2021
- [Paimion ja Sauvon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019-2022](#)
- [Paimion jalankulun ja pyöräilyn edistämisohjelma 2021-2026](#)
- [Paimion kaupungin strategia 2023-2026](#) , 8.6.2022
- [Paimion kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2022](#), hyväksytty 10.5.2022
- [Paimion kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelma 2021 \(kokeilu\)](#), hyväksytty toukokuussa 2021
- [Paimion kaupungin esiopetussuunnitelma](#) hyväksytty vuonna 2016.
- [Paimion lukion opetussuunnitelma 2021](#), hyväksytty toukokuussa 2021:

- [Paimion ja Sauvon oppilashuoltosuunnitelma 2022-2025](#)
- [Paimion ja Sauvon esi- ja perusopetuksen tasa-arvo - ja yhdenvertaisuussuunnitelma](#), hyväksytty vuonna 2020.
- Paimion koulujen ja varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn toimintamalli
- [Paimion kaupungin ympäristöohjelma 2019-2022](#),
- [Paimion kaupungin maapoliittinen ohjelma 2019-2022](#)
- [Paimion kaupungin kaavoituskatsaus 2022](#)
- [Paimion liikenneturvasuunnitelma 2022](#)

Paimion kaupungin hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät työryhmät:

- - Paimion HYTE-ohjausryhmä
- - Paimion ja Sauvon ehkäisevän päihdetyön ryhmä
- - Paimion ja Sauvon lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä
- - Paimion ja Sauvon nuorisolain mukainen ohjaus- ja palveluverkosto
- - Paimion ja Sauvon opiskeluhuollon ohjausryhmä
- - Paimion kestävän ja turvallisen liikkumisen työryhmä
- - nuorisovaltuusto
- - vanhusneuvosto
- - vammaisneuvosto
- - seuraparlamentti
- - järjestöparlamentti
- - koulujen oppilaskunnat ja lukion opiskelijakunta

7 Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvointisuunnitelman painopistealueina ovat:

1. Lapset ja nuoret sekä lapsiperheet
2. Ikääntyneet
3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
4. Elinvoimapalvelut

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukemisessa painopisteenä on ennaltaehkäisevän toiminnan vahvistaminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit	Toteuma
Ennalta ehkäisevän työn lisääminen varhaiskasvatuksessa ja koulussa	Koulukuraattorit ja psykologit osana esiopetuksen yhteisöllistä oppilashuoltotyötä	Riittävät koulupsykologi ja koulukuraattori resurssit	Yhteisöllisissä oppilashuoltoryhmissä käydyt arviointikeskustelut ja asiakaspalaute	Vuoden 2021 aikana saadun rahoituksen turvin oppilashuoltoon palkattiin 1 kuraattori ja 1 psykologi lisää. Resurssit ovat paremmat kuin 16.12.2021 säädetyssä lakimuutoksessa (1146/2021) vaaditaan. Puheeksiottamisen mallin käyttöönotto tehty.
	Riskiperheiden löytäminen varhaiskasvatuksessa, puheeksiotto	koulutus, moniammatillinen yhteistyö	Vanhemmuuden tukemisen toimintamallit, puheeksi ottomennettelmät, Pyydä apua kuuntelemisen -malli	
Vahvistetaan tukitoimia vanhempien kasvatustehtävään	Sähköisten yhteydenottotapojen kehittäminen: - Chat -palvelu, sähköinen lomakkeisto, Pyydä Apua –napin käyttö		Sähköisten yhteydenottojen määrän kehitys Chat –palvelu käytössä (varhaiskasvatus). Sähköiset lomakkeet käytössä ja käyttö lisääntyy. Pyydä apua –napin kautta yhteydenottojen määrä kasvaa. (Vastuutahot; Tietohallinto ja Sosiaalipalvelut)	Pyydä apua -nappi otettu käyttöön. (Uusituilla verkkosivuilla nappi ei nyt niin helposti löydettävissä kuin aiemmin.)

	Ehkäisevän päihdetyön lisääminen. Henkilöstön kouluttaminen varhaisen tunnistamisen ja tuen menetelmiin - tiedotus, valistus ja neuvonta.	Ehkäisevän päihdetyön ryhmä	Ehkäisevän päihdetyön ryhmä järjestää vuosittain päihdetyöhön liittyvää tiedotus-/valistustilaisuuden lapsille/nuorille. Järjestettyjen koulutusten määrä.	Ept-viikon (45) monipuolinen ohjelma
	Annettu suositus lasten ja nuorten kotiintuloajoista, tiedotetaan huoltajia	Nykyiset resurssit	Suosituksen vaikutusten arviointi nuorisovaltuustossa	
Kunnan sisäisten hallinnonalojen yhteistyön syventäminen	yhteistyöryhmien muodostaminen eri aiheisiin liittyen	Nykyiset resurssit (Sosiaalipalvelut, Koulupalvelut)	Toimivat yhteistyöryhmät	Vuonna 2021 koronapandemia rajoitti uusien toimintamallien ja yhteistyön muotojen käynnistämistä.
	Yhteisten toimintamallien ja periaatteiden kehittäminen	Nykyiset resurssit (kaikki vastuutahot)	Arviointi ja kehittäminen yhteisissä kehittämispäivissä	
	Työparitoiminnan kehittäminen yli hallinnonrajojen	Nykyiset resurssit (kaikki vastuutahot)	Työparitoiminnan kuvaus	
Yhteistyö muiden julkisten palveluntuottajien ja kolmannen sektorin kanssa vahvistuu	Edullisten harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen ja harrastusten pariin kannustaminen (PaHaMa-hanke)	Nykyiset resurssit (Nuorisopalvelut, Koulutoimi, Liikuntatoimi, Kolmassektori)		PaHaMa-hankkeessa mukana 311 lasta ja nuorta syksyllä 2021.
	Pienryhmätoiminta jatkuu (3. sektori, oppilashuolto, nuorisopalvelut)	Nykyiset resurssit (Oppilashuolto, nuorisotyö, Sosiaalipalvelut, Koulutoimi, Kolmas sektori)		Pienryhmätoiminta koronapandemiasta johtuen ollut niukkaa. Osittain toteutunut.
Lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen	Nuorten ääni kuuluviin, eri työryhmiin osallistuminen (monialainen työryhmä).	Nykyiset resurssit (Koulutoimi Nuorisovaltuusto)	työsuunnitelmien arviointi, kouluterveyskyselyn tulokset.	Nuoret jäsenenä mm. järjestöparlamentissa, lasten ja nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa. Nuvan edustus valtuustossa ja lautakunnissa (ei sote).

Sosiaalinen vahvistaminen, mielenterveyden tukeminen ja yksinäisyyden torjuminen	Parkki-toiminta jatkuu Paimiossa	Toimintaan tarvitaan lisää vapaaehtoisia (Nuorisopalvelut)		Parkki-toiminta toimii ammatillisesti työpareittain. Koronapandemia rajoittanut koulujen toimintaa; joitakin yhteistilaisuuksia voitu järjestää ulkona. Vanhemmuuden viikon (17) monipuolinen ohjelma.
	Perheiden ja vanhempien verkostoituminen - Koulutulokkaiden vanhempainillat toiminnallisiksi, vanhempia osallistaviksi	vanhempainillat, toiminnalliset menetelmät (Koulutoimi, Varhaiskasvatus)	Osallistujamäärät, vanhempien verkostot/ vanhempainyhdistysten toiminta	
	Ruutuajan vähentäminen esim. Isien ja lapsien kerho, Peuhiksen laajentaminen	Nykyiset resurssit (Nuorisopalvelut, MLL, Liikuntatoimi)		
	Vanhemmuuden viikon kehittäminen (pienille lapsille, vanhemmat ja lapset yhdessä esim. leikkien opastus)	Nykyiset resurssit (Koulutoimi, MLL, srk, 4 H)	toiveet toiminnan kehittämisestä	
	Moniammatillisen yhteistyön ja toiminnan hyödyntäminen - Vanhemmuuden valmennus, Perhearjen youtube - Hyvinvointivälkkä	Nykyiset resurssit (kulttuuri ja vapaa-aikatoimi)	Katsojaluvut Hyvinvointivälkkien määrä, oppilaspalaute välkkätoiminnasta	
	Palveluohjauksen vahvistaminen. Palveluohjaus voi toteutua myös ilman ajanvarausta ja voi tapahtua missä vaan. Edellyttää prosessien kehittämistä. Helppo tavoitettavuus.	Nykyiset resurssit (Sosiaalipalvelut), chat palvelu.	Palveluohjauksen yhteydenottojen määrä	

Ikääntyneen ihmisen turvallisen ja mielekkään elämän vahvistaminen toimintakyvystä riippumatta

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit	Toteuma
Mielekäs tekeminen sekä sosiaalisuuden ja aktiivisuuden mahdollistaminen	Aktivointi-/markkinointitapahtumat paikoissa, joissa ikääntyvät muutenkin käyvät. Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman hankkeessa tapahtumia on suunniteltu ja järjestetty ja edelleen vuoden 2022 aikana on uusia tapahtumia suunnitteilla.	Nykyiset resurssit	Tapahtumien määrä	Ikäasumisen hankkeen avoimessa työpajassa ideoitiin ikääntyneiden arjen virkistykseksi ja sosiaalisten kohtaamisten virittämiseksi korttelitapahtuma, jota kehitettiin neljässä korttelissa.
	Ystäväpiiritoiminnan ja muistiryhmän jatkaminen myös sote-uudistuksen jälkeen.	Pysyvämmät toimintatilat ystäväpiirille mahdollistuvat, jos C-talo hanke etenee suunnitellusti.	Ystäväpiiriryhmien määrä	Hankkeen kahdessa avoimessa työpajassa on pohdittu ikääntyneiden kotona pärjäämisen edellytyksiä.
	Digitaitojen lisääminen	Digikummitoiminta	Digikummi määrä	Hankkeen Internet-sivuille on aloitettu koostamaan Ikäasumiseen liittyvää juttukokonaisuutta. Kokonaisuutta voidaan hyödyntää osana starttipakettia.
	Starttipaketti eläkkeelle siirtyessä tai Paimioon muuttaessa	Ikääntyneille kohdennettu tervetulokirje	Lähetetyt kirjeet uusille asukkaille	. Ikääntyneiden ja sovelta- van liikunnan opas päivitetään vuosittain. Laajempaa starttipakettia ei ole vielä tehty.
	Vapaaehtoistyön laajentaminen. Kunnissa tehtävän vapaaehtoistyön merkitys tulee kasvamaan. Kartoitetaan mahdollisuuksia järjestöyhteistyön lisäämiseen.	Vapaaehtoistyön koordinaointiin tarvitaan henkilö sote-uudistuksen jälkeenkin ja tämä on huomioitu strategiavalmistelussa.	Vapaaehtoistyöhön osallistuvien määrä	Virikeohjaajan nimikeen muuttaminen vapaaehtoistyön koordinaattoriksi ja siirtyminen Hytepalveluihin.

Turvallinen asuminen	Ikääntymiseen varautuminen asumisessa. Ohjataan kuntalaisia varautumisessa ja hyödyntämään olemassaolevia palveluita esim. korjausneuvonta. Tuodaan aktiivisesti esille mahdollisuuksia oman kodin esteettömyyteen ja turvallisuuteen. C-talo hanke etenee suunnitellusti.	Hanketyöntekijä marraskuun 2022 loppuun asti.	Tapahtumien ja kontaktien määrä.	Ikäasumisen hankkeessa toteutettiin vierailu Salon muistiystävälliseen kotiin yhdessä Toivon tuvan asiakkaiden kanssa. Vierailun aikana tutustuttiin myös kodin turvallisuutta lisäävään teknologiaan.
	Ikääntyneiden asumisen kehittämissuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen	Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman hanke 2021 - 2022. Hanketyöntekijä marraskuun 2022 loppuun asti.	Suunnitelma valmis (ml. teknologiasuunnitelma). C-talon suunnittelu ja rakentaminen yhteistyössä Paimion palvelukeskussäätiön kanssa edistyy.	Hankkeessa toteutetaan YAMK-tason opinnäytetyö vanhuuteen varautumisen teemalla. Ikäasumisen hankkeessa koostettava C-taloa koskeva teknologia- ja palvelusuunnitelma valmistuvat marraskuussa 2022. Suunnitelmien johtopäätökset tarjoavat ehdotukset Ikääntymisen asumisen kehittämissuunnitelmaksi. Suunnitelmien koostaminen pohjautuu yhteiskehittämiseen ja työ alkoi syksyllä 2021 avointen työpajojen muodossa.
Kehitetään palveluohjauksen monimuotoisuutta	Maakunnallinen keskitetty asiakas- ja palveluohjaus. Kuntalaisten ohjaus käyttämään palvelua.	Asiakasneuvonta on keskitetty maakunnallisesti Turkuun.	Käyttäjien määrä	Maakunnalliseen palveluohjaukseen soitto on vähäistä n. soitto päivässä.
Mielenterveys- ja päihdeosaamisen vahvistaminen	Ammattilaisten osaamista lisätään koulutuksilla esim. kotihoidossa	Henkilöstön täydennyskoulutus	Täydennyskoulutettujen määrä	Koulutuksiin osallistutaan säännöllisesti henkilöstön osaamistarpeiden mukaan.

				Pilke-toiminnan mahdollisuutta kartoitettiin. Ei ole riittävästi resursseja toteuttaa.
--	--	--	--	--

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eri hallintokunnissa läpi elämänkaaren. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kokonaisvaltaista yhteistyötä kaupungin sekä kolmannen sektorin kesken.

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit	Toteuma
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eri hallintokunnissa läpi elämänkaaren	Terveysliikuntamahdollisuuksien, lähiliikuntapaikkojen, kulttuurireittien sekä lähipalveluiden ylläpitäminen ja kehittäminen Asukkaiden tuottama kaupunkitaide Liikunnan ja kulttuurin lähipalvelut, kuten parvekejumpat ja -konsertit, leikkipuistojumpat ja -muskarit Vastuutaho: Liikunta- ja kulttuuripalvelut ja infrapalvelut	Nykyiset resurssit	Asiakastyytyväisyys Kaupunkiviihtyvyys ja turvallisuus	Uusia terveystoimintamahdollisuuksia on kehitetty yhteistyössä teknisen ja liikuntapalveluiden sekä järjestöjen kanssa. Suunnitteilla myös uusia ulkokuntosaleja. Uimahallin remontin valmistelutyöt käynnistyneet. Jokipuiston virkistysaluetta tullaan kehittämään. Skeittiramppi valmistuu kesällä 2022.
	Arkeen Voimaa -toimintamallin juurruttaminen	Nykyiset resurssit	Järjestettyjen ryhmien määrä Elämänlaatumittarit sekä kyselyt ennen ja jälkeen ryhmän.	Paimiossa käynnistettiin vuonna 2021 ensimmäinen Arkeen Voimaa -ryhmä. Toimintaa jatketaan 1-2 ryhmää vuodessa.
	Mielen hyvinvoinnin tukeminen koko elämänkaareissa. Hyvinvointi-illat Yksinäisyyden tukeminen Osallisuuden lisääminen Kansalaistaitojen vahvistaminen Vastuutaho: Sivistyspalvelut	Nykyiset resurssit	Asiakastyytyväisyys	Covid-19 takia hyvinvointi-iltoja ei järjestetty.

	Kansalaisten digitaitojen parantaminen. Vastuutaho: Paimion opisto ja kirjasto	Nykyiset resurssit	Asiakastyytyväisyys	Digitaitojen pulmapajat opiston palveluvalikoimassa.
	Vahvempi yhteistyö 3.sektorin kanssa Harrastemessujen juurruttaminen joka vuotiseksi tapahtumaksi. Yhteisöllisyyden parantaminen. Järjestötilan hyödyntäminen ja markkinointi Vastuutaho: Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut	Taloudellinen resurssi	Tapahtuman toteutuminen Asiakastyytyväisyys ja asiakaspalaute	Yhteistyön järjestöjen kanssa on parantunut järjestöparlamentin myötä.
	Kirjaston yhteistyön lisääminen vanhuspalveluiden ja eläkeläisjärjestöjen kanssa. Kirjavinkkaukset Kirjakassipalvelu Vastuutaho: Kirjasto	Nykyiset resurssit	Asiakastyytyväisyys Uudet palveluiden käyttäjät	Toteutuu, on kirjaston jatkuvaa toimintaa.
	Houkutin-kortin laajentaminen kulttuuripalveluihin Vastuutaho: Hyte-, liikunta- ja kulttuuripalvelut		Asiakastyytyväisyys ja korttien määrän lisääntyminen	Houkutinkortin laajentaminen kesken.
Vapaaehtoistoiminnan ja osallisuuden kehittäminen	Vapaaehtoistoiminnan vahvistaminen ja uusien vapaaehtoisten rekrytointi Vapaaehtoisten jaksamisen tukeminen ja huomioiminen Digikummi ja kulttuurikummitoiminta	Vaatii jonkun verran lisää resurssia	Kuntalaistyytyväisyys ja laajennetut toiminnan kehittäminen Vapaaehtoisten määrä	Ei vielä toteudu. Vaatii lisäresurssia.

	Vastuutaho: Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut			Ei toteudu. Vaatii lisäresursseja.
	Asiakasraadin käyttöönotto Osallisuuden lisääminen Vastuutaho: Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut	Vaatii lisäresursseja	Asiakasraadin toteutumisen, kokoontumiskerrat ja vaikuttavuus	
Uusien kuntalaisten huomioiminen	Tervetuloa Paimioon -paketin kehittäminen Tutustumiskierrokset Vastuutaho: Hyte-ohjausryhmä	Nykyiset resurssit	Asiakastyytyväisyys	Ei ole vielä käynnistetty.

Elinvoimapalvelut

Elinvoiman edistäminen työllisyyttä, palveluja ja työssäjaksamista kehittämällä kaikkien kuntalaisten hyväksi.

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit	Toteuma
Alhainen työttömyysaste	Työllisyyden kuntakokeilun avulla kehitetään työnhakijoille ja yrityksille tarjottavia palveluja asiakaslähtöisesti. Valmistaudutaan ottamaan toimintatavaksi Pohjoismainen työvoimapalvelumalli vuonna 2022. Vastuutaho: Työvoimapalvelut.	Nykyiset kuntaresurssit ja valtiolta siirtyvä te-resurssi.	Työttömyysaste.	5,5% (vuonna 2020 työttömyysaste 9,6%)
Työllistymistä tukevat palvelut	Tarjota omassa kunnassa hyvät palvelut työnhakijoiden käyttöön. Huolehditaan, että palvelut ovat helposti saavutettavia ja monipuolisia. Palvellaan yrityksiä työvoimakoulutusten ja täsmäkrytointien avulla. Vastuutaho: Työvoimapalvelut.	Nykyiset kuntaresurssit ja valtiolta siirtyvä te-resurssi.	Työttömyyden kesto kuukausina. Aktivointiaste.	Aktivointiaste 56,6%

Paimiossa on paljon yksinyrittäjiä ja pienyrittäjiä. He ovat usein yksin ongelmiansa kanssa. Tämä synnyttää pitkäkestoista voimakasta henkistä painetta, stressiä. Haluamme helpottaa ja purkaa stressitiloja rakentamalla kohderyhmälle vertaistukiverkon. Käytännön toimenä tavoitteena on yrittäjien jaksamiseen liittyvien sparrausryhmien jatkokehittäminen	Kerätään palautteet vuoden 2021 sparrausryhmien kokemuksista. Tehdään tarvittavat muutokset Tutkitaan onko kiinnostusta uusiin sparrausryhmiin. Käynnistetään seuraavat sparrausryhmät. Vastuu: Elinkeinojohtaja	Elinkeinojohtaja Yrittäjäyhdistyksen hallitus	Yrittäjien kokemuspaute ryhmistä =laatu Ryhmien herättämä kiinnostus =ryhmien määrä	Sparrausryhmät toteutettiin ja niistä saatu palaute oli pääosin positiivista. Uudet sparrausryhmät käynnistetään Q1/2023.
Yrittäjillä on usein hyvä osaaminen liiketoiminnan fokuksessa olevasta substanssista, mutta yrityksen pyörittämiseen liittyvä osaaminen voi olla puutteellista. Tämä aiheuttaa yrittäjille stressiä ja pahimmassa tapauksessa yritystoinninta vaarantuu, jolloin koko yrittäjän perheen hyvinvointi on kriisissä. Tavoite: Yrittäjien liiketoimintaosaamisen kehittäminen koulutuksien ja henkilökohtaisten sparrausten avulla.	Yhteistyösopimuksen vahvistaminen koulutus kustannuksista Paimion Yrittäjät Ry:n kanssa Koulutusten vuosittaisen määrän arvioiminen Kysely yrittäjiltä osaamisen puutteista Koulutuksen järjestäminen joko omana koulutuksena (henkilökohtainen sparraus) tai ostopalveluna Vastuu: Elinkeinojohtaja	Elinkeinojohtaja Yrittäjäyhdistyksen hallitus	Koulutuksiin osallistuneiden määrä / koulutus Osallistujien palautteet koulutusten hyödyllisyydestä	Vuoden 2021 aikana järjestettiin neljä koulutustapahtumaa (laskutus ja perintä, eläkevakauutukset, yrittäjän hyvinvointi ja jaksaminen, brändäys). Pandemiasta johtuen koulutukset järjestettiin etäyhteyksillä. Osallistujia 15-20 kpl per koulutus. Palaute oli positiivista ja koulutukset herättivät paljon ajatuksia osallistujien parissa.

8 Valtuustokäsittely

Hyvinvointikertomuksen raportti vuodelta 2021 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.11.2022 § 72.